

ՄԱՐԶԻԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

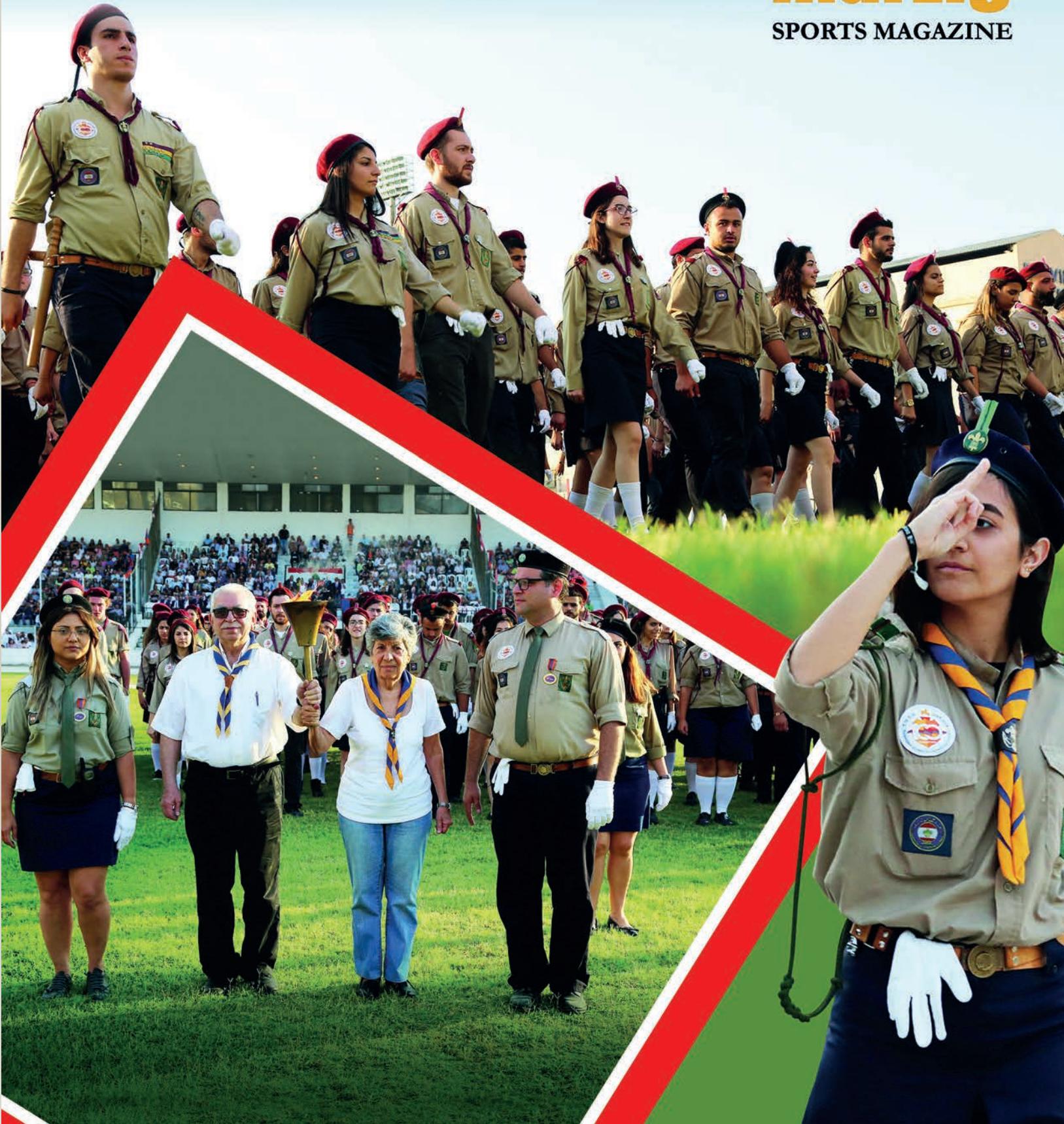
37-ՄԱՐԶԻԿ, 2018, ԹԻՎԻ 410

VOL. XXXVII N° 410

السنة السابعة والثلاثون - عدد رقم ٤١٠

مارزيك
مجلة رياضية شهرية
تصدرها جمعية الهومنمن بيروت

marzig
SPORTS MAGAZINE

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԻՓՈՒՄՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ, ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ԵՒ ՍՓԻՌՈՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՀԵՏ

22-24 Մայիսին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացնող պատուիրակութիւնը մը, գլխատորութեամբ ակենապես եղը. Գառնիկ Մկրտիչեանի, Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղայրներ Բագրայ Եսայեանի Անդո Պահապեանի եւ Հ.Ը.Ը.-Հ. Ա. Կ. ի վարչութեան արենապես եղը. Դաիր Յակոբեանի, շնորհաւորական հանդիպումներ ունեցաւ Հայաստանի նախազահին, վարչապետին եւ Սփիորի նախարարին հետ:

Հայաստանի Հանրապետութեան նախազահ Արմեն Սարգսեանի հետ հանդիպումին ընթացքին, 22 Մայիսին, արծարծուեցան Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 100-ամեակի ծրագիրները եւ համա-Հ.Ը.Ը. Ա. Կ. 11-րդ բանակում մանրամասնութիւնները:

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՄՕՏ

Օր մը եղը, 23 Մայիսին, պատուիրակութիւնը այցելեց Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանին եւ իր շնորհաւորութիւնները փոխանցելով անո՞յ յաջողութիւն մատքեց երկրի զարգացման ի նպաստ անո՞յ աշխարհաներուն:

Իր կարգին, վարչապետը Նիկոլ Փաշինեան գնահատեց Հ.Մ.Ը.Մ.Ի դեռը հայապահանման աշխատանքին մէջ եւ կառավարութեան անունվագրագութիւն յայլանեց աջակցելով միուրեան 100-ամեակի ծրագիրներու իրականացման:

Հանդիպումին ընթացքին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Կեդրոնական Վարչութեան արենապետը եղը. Գառնիկ Մկրտիչեան վարչապետին ներկայացնոց միուրեան 100-ամեակի ծեռնարկները, որոնք Հայաստանի մէջ գեղի պիտի ունենան 19-29 Յուլի 2018-ին: Մկրտիչեան յայլանեց, որ այս ծեռնարկներուն եւ համա-Հ.Ը.Ը. Ա. Կ. 11-րդ բանակումին մասնակցելով համար հայրենիք պիտի այցելեն միուրեան 110 մասնաճիշերը ներկայացնող 1200 սկաուվներ: Ապա, ան վարչապետը պաշտօնապէս իրաւիրեց մասնակցելով 100-ամեակի գլխաւոր հանդիսութեան: Վարչապետ Փաշինեան իրեն ուղղուած իրաւիրեն գուաս պատասխան:

ՍՓԻՌՈՔԻ ՆԱԽԱՐԱՐԻՆ ՄՕՏ

Յաջորդ օր, 24 Մայիսին, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի պատուիրակութիւնը այցելեց Հայաստանի Հանրապետութեան Սփիորի նախարար Միհրար Հայրապետեանին: Այցելութեան ներկայ գունուեցան նոր նշանակեալ փոխնախարար Բարգէն Տէր Գրիգորեան:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի պատուիրակութիւնը նախ իր շնորհաւորութիւնները փոխանցեց Սփիորի նախարարին՝ անոր նշանակման առիրով: Ապա, անոր ներկայացնոց Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 100-ամեակի ծեռնարկները եւ անոնց մասնակցութեան համար հայրենիք այցելող մեծարի սկաուվները, ծնողները ու բարեկամները:

(Ծար.ք Գ. կողը)

ՀԱՅ ՄԱՐՄՆԱԿՐԹ-ԱԿԱԴԵՄԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐՁ

Հ.Մ.Բ.Մ.ի 100-ԱՄԵՎԿԻ
ՏՕՆԿՎԱԾԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
«ՄԱՐԶԻԿ»ի ԲԱՑԱՌԻԿ ԹԻՒՈՎ

- ◆ ԱՄԲՈՂՋՎԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
- ◆ ՆԿԱՐՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՀԱՒՔՎԱՅՈՅ
- ◆ ՊՂՋՈՅՆԻ ԽՈՍՔԵՐ, ԵԼՈՅՑԹՆԵՐ
- ◆ ՀԱՄԱ-Հ.Մ.Բ.Մ.ԱԿԱՆ 11-ՐԴ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

ՅԱԶՈՐԴԻՒՄ

Marzig sports magazine is published by Homenetmen Central Committee-Sévan Building, Rue 77, Sector 4, Bourj Hammoud, Beirut, Lebanon. Tel: 961 1 248043, 961 1 260117, E-mail: marzig@Homenetmen.org, P.O.Box: 80486 Bourj Hammoud, Lebanon, www.Homenetmen.org

Խմբագիր: Վիկեն Ավագեան (vicken.avakian@homenetmen.org)

Խմբագրական կազմ: Գրիգորիս Պողարիան, Մարօ Քէշիշեան, Սեւան Նազարեան, Տիրան Չահիսիան:

Վարչական կազմ: Պալքրիկ Կիլպէնկեան, Արօ Սոսիկեան, Սիլվա Սաղըրեան, Յարութ Ալամանեան, Նազօ Հապիսիան, Ռիք Օղուլեան, Արլին Շամիմասիան:

Էջալրում եւ թաղիանուր ճեւաւորում: Արչօ Պալեան, **Կողքի պատրաստուրին:** Y Concept International, **Գրաշառութիւն:** Ծովիկ Պոյամանակ, **Տպագրութեան պատրաստուրին:** Photogravure Paklayan, **Տպագրութիւն:** Համազայինի «Վահէ Սէրեան» լուսապատճեան, Պէյրութ, Լիբանան:

Բաժանողագրութիւն: «Մարզիկ» կը հասնի աշխարհի 25 երկիրներու բաժանողագրութեան սակ ճշդուած է՝ Լիբանան 32 \$, Սիրիա Արեւելիան եւ Եւրոպական երկիրներ 70 \$, Ա. Նահանգներ եւ Աւստրալիա 75 \$: Լիբանանի մէջ թիրին հայալաձատի սակա է 5000 լ.ո.: **Յարութ:** «Մարզիկ»ի ցրումը Լիբանանի մէջ կը կարարուի յարուկ ցրուիչով (հեռ. 71/239209): Թէրոք կարելի է արանալ նաև «Համազային»ի գրախանութեան: Լիբանանէն դուրս թէրոք կը սրացուի «Liban post»ի միջոցով:

«Մարզիկ» ամսաթերթ կը հրատարակուի Հ.Մ.Բ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ - Հասցէ: «Սեւան» շենք, թիւ 77 փողոց, թիւ 4 հասուած, Պուրճ Համուտ, Պէյրութ, Լիբանան 9611248043, 9611260117 marzig@Homenetmen.org 80486 Պուրճ Համուտ, Լիբանան

ԻՒՐԱՎԱՏՈՒԿ ԱՇԽԱՐՀ

Հ.Ս.Ը.Ը. աշխարհ մըն է, որ ամբողջութեամբ ծանօթ չէ բոլորին: Աւելին է ան՝ քան սովորական միութին մը, որ կը յաճախեն որոշ տարիքի, որոշ հետաքրքրութիւն ունեցող նարդիկ միայն:

Աւելին է ան՝ քան միութին մը, որուն նպատակները կը սահմանափակուին ժամանակի մը կամ միջավայրի մը մէջ միայն:

Հ.Ս.Ը.Ը. նաև աւելին է՝ քան կազմակերպութին մը, որ կանոնագիրի չոր ու ցամաք օրենքներով կ'առաջնորդուի միայն:

Հ.Ս.Ը.Ը. այս բոլորէն աւելին է, որովհետեւ ան իւրայատոկ աշխարհ մըն է, իր մքնոլորտով, գործելու եղանակով եւ գործողներու նույանուրեամբ: Սահմանափակումներ չկան այդ աշխարհին մէջ: Չորս տարեկանին մինչեւ իննունչորս տարեկանը կրնայ անդամակցիլ անոր: Հետաքրքրութիւնները եւս այլազան են՝ մարզականէն սկաուտական, վարչականէն մշակութային, ընկերային թէ արհեստագիտական: Բոլորը ընելիք ունին այդ աշխարհին մէջ: Իւրաքանչիւրը իր կարողութեամբ եւ կարելութեամբ: Մէկը կը հարստացնէ միւսը: Մէկը կը ծառայէ բոլորին, իսկ բոլորը՝ մէկուն:

Տեսարար բարձրանալու եւ ուրիշներն ալ հետո բարձրացնելու **Հ.Ս.Ը.Ը.ական նշանաբանը** կեանքի ոճ է այդ աշխարհին մէջ: Բարձրանալը անձնական ճիզ կը պահանջէ, մինչդեռ բարձրացնելը անձէն որուս զալու անհրաժեշտութիւն կը պարտադրէ: Բարձրանալը կ'ենթադրէ անհատական շահու ապահովում, բարձրացնելը՝ անշահախնդրութիւն: **Հ.Ս.Ը.Ը.ականը** անշահախնդիր տիպար է, այլաւէր մարդ է, «միշտ պատրաստ» օգտակար դառնալու իր նմանին, մարդուն: Ու բնական է, որ մարդկանյութեան հունոր ցանող ննան արժեքներ աշխարհագրական որեւէ սահման կամ ժամանակ չճանանան եւ օգտակար ըլլան բոլորին, ամէն տեղ ու ամէն ժամանակ:

Հ.Ս.Ը.Ը. կանոնագրային յօդուածներու մէջ կաղապարուած կազմակերպութեան մը այտները չի ներկայացներ երբեք, որովհետեւ ան կանոնագիրի տառ ու յօդուած ըլլալէ առաջ՝ ողի է, գաղափար է, արժեքներու

աշխարհ մըն է, որ տիրապետողը բարոյական ուժի եւ աւանդութեան վրայ հիմնը-ւած անգիր սկզբունքներն են, Հ.Ս.Ը.Ը.ական մարդու տիպարային յատկութիւններն են:

Իւրայատոկ այդ աշխարհին տեսանելի բաժինը գործող, շարժուն տարրերն են՝ սկաուտներ, մարզիկներ թէ վարչականներ: Սակայն, կան նաև այդ աշխարհը սնանող, պահող ու պահպանող մարդիկ, լուս եւ անտեսանելի տարրեր, որոնց մասին կ'արժէ անդրադանալ անպայման:

Ծնողներն են անոնք, **Հ.Ս.Ը.Ը.ի իւրայատոկ աշխարհին** անգնահատելի ուժն ու հարստութիւնը, առանց որոնց 100-ամեայ այս միութիւնը երբեք այսուհի չկարենար յարատեւել, յառաջդիմել եւ կատարելութեան դիմել:

Ծնողներ, որոնք իրենց առօրեայ աշխատանքի հետքին եւ տաղուուկին մէջ, յանձն կ'առնեն շաբաթը անգամ մը, թերեւս ալ աւելի, զոհել իրենց ժամանակն ու հանգիստը, իրենց զաւակը տանիլ քիլմետքեր հեռու գտնուող **Հ.Ս.Ը.Ը.ի մէկ ակումբը** եւ սպասել մինչեւ շաբաթօրեայ հաւաքին կամ մարզական վորձին աւարտը, զանոնք տուն վերադարձնելու համար:

Ծնողներ, որոնք ընտանեկան արձակուրդներ կը խանգարեն՝ ապահովելու համար իրենց զաւակներուն մասնակցութիւնը **Հ.Ս.Ը.Ը.ի ճեռնարկներուն**, տարեկան բանակումներուն թէ միշտ-մասնաճիշդային մարզախարերուն:

Ծնողներ, որոնք նիւթական հազարումնէկ զիհողութիւններ յանձն կ'առնեն, որպէսզի իրենց զաւակները կարենան համա-**Հ.Ս.Ը.Ը.ական** մեծածախս մարզախարերու կամ բանակումներու մասնակցիլ, **Հ.Ս.Ը.Ը.ի մէծ ընտանիքի** անդամներուն հետ շփուիլ, հայութեան եւ Հայաստանին ժանօրանալ:

Ծնողներ, որոնք յաճախ իրենց զաւակներուն հետ միասին կը ծառայէն միութեան, իրրեւ վարչական անգամ, ծնողական խորհուրդի կամ **Սկաուտ**. Խորհուրդի ներկայացուցիչ:

Կրնայ պատահիլ, որ յիշեալ ծնողներէն ոմանք մասնակութեան **Հ.Ս.Ը.Ը.ականներ** եղած ըլլան եւ անպայման

փափաքին իրենց փորձառութիւններուն բաժնեկից դարձնել իրենց զաւակներն ու քողմերը:

Ու կրնայ պատահիլ, որ ծնողներ նման բախտաւորութենք մը զրկուած ըլլան, սակայն իրենց զաւակներու գործունեութենքն խանդավառուած՝ բարի տրամադրութին ունենան իրենց զաւակներու կողքին Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ի մէջ գործելու, Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ի համար գործելու:

Երկու պարագային այ, սակայն, պատճառն ու հետևանքը Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ի մքնոլորտն է, իրայատուկ աշխարհն է, որ մագմիսացնող տարօրինակ ուժ մը ունի իր մէջ՝ ծնողները դէսի իրեն քաշելու եւ Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ին համար ուրախութեամբ զանոնք աշխատանքի մղելու:

Այս երեսոյը ծրագիր-Կանոնագիրով կարելի չէ բացատրել, ո՛չ ալ ազգային-հայրենափրական համոզումներով կարելի է մեկնաբանել: Այդ բոլորը իրենց տեղը ունին, անկասկած, բայց այս երեսոյը ապրուած իրականութին է, 100 տարուան մքնոլորտի նը, աշխա-

տանիքի մը արդինքն է, որուն յաջողութեան մէջ անուրանալի դեր ունին ծնողները, որոնք հակառակ այսօր-ին կեանքի բազմարի իրապյուներուն, հակառակ նաև քաղքենիութեան եւ այլասերման տեսակ-տեսակ փորձութիւններուն, մտքի ու խոհի ամենայն հանգստութեամբ իրենց սրտահատորները կը վստահին Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ին: Ու վստահելէ եսք, ամէն ծեռվ կը հետեւին ու կ'աջակցին Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ի մէջ անոնց աճնան եւ զարգացման ընթացքին, իբրև զբարական՝ վաղուան հայութեան առողջ սերունդներու կերտման:

Ի վերջոյ, իրաւ հայ ըլլալու համար չի բաւեր հայու զաւակ ըլլալ, պէտք է հայ զաւակներու ծնողը ըլլալ: Ժառանգութիւնը առանձինն չի բաւեր: Փոխանցումն է կարեւոր:

Հ.Ս.Ը.Մ.Մ.ի իրայատուկ աշխարհը նման փոխանցումի մը համար յարմարագոյն միջավայրը եղած է անցեալին, ու կը մնայ նաև այսօր եւ վա՞ղը:

Հ.Ս.Ը.Մ.Մ. 24 ՇՐՋԱՆՆԵՐ, 108 ՍՎՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԵՒ ՄԻԱԽՈՐՆԵՐ

Հայաստան: Երեսան, Մալարիա, Ձէյրուն, Կոմիլիաս, Էրեբունի, Արովիկան, Զարենցաւասն, Հրազդան, Արմավիր, Էջմիածին, Մարտունի, Վեդի, Վեդի. **Վրաստան:** Վիալալար, Վիալցիս, Թիֆլիս. **Առաջանան:** Պէյրուր, Զահէ, Թրիփոնի, Պուրձ Համուլու, Այնար, Ենիսի, Անրիլիս, Ժրիլիս, Պատրիկէ, Պատրիկէ, Պատրիկ. **Սուրբիա:** Հալէպ, Դամասկոս, Լարարիա, Գամիշիլի, Քեսաա. **Յորդանան:** Ամնան. **Պաղեստին:** Երուսաղէմ, Հայֆա, Եսֆա. **Եգիպտոս:** Գահիրէ, Աղերսանդրիա. **Իրաք:** Պաղբար, Մուսուլ, Քուէյր: Չուէյր. **Կիպրոս:** Նիկուիա. **Յունաստան:** Արէնք, Գորինիա, Սելանիկ. **Անգլիա:** Լոնդոն. **Աւստրիա:** Վիեննա. **Ֆրանսա:** Փարիզ, Վալանս, Մարսէ. **Հունանիա:** Ալմելո, Ալմար, Առնիեն. **Գերմանիա:** Մինիսի. **Շունկի:** Սրորիում, Վեսպերու, Սուլերերիլիս. **Պուլկարիա:** Սոֆիա, Օռուէ, Փուլկիիվ, Վառնա, Շումէն, Պուրկաս, Տոպլիչ. **Գանագաս:** Սննդրէալ, Համիլըմ, Թորունը, Քէնապրիճ, Սէնք Գարրիճ, Լաւալ, Վանրուվը. **Արեւմբեան Մ. Նահանգներ:** Լու Անձելս, Սան Ֆրանչիսկո, Ֆրեզնո, Սունթեմելլո, Փասադինա, Կլէնտէլլ, Օրէնճ Քաունթի, Սան Ֆեռնանդո, Սան Տիէլո, Ինլընդ Էմիփայր, Սանրա Գլարա, Քրեսենտա Հովիլի, Պըրագնը, Լաս Վելսա, Ֆինիքս, Պոլենար Ջրիք, Նորք Հովիլուր, Սաքրամենտօ, Սանրա Ջլարիքա. **Արեւելեան Մ. Նահանգներ:** Ուաշինգտոն, Պուարը, Նիւ Եորք, Նիւ Շուզի, Շիքայո, Ֆիլարելֆիա, Ֆիրրոյ, Փրոլիպրըն, Ֆլորիիա, Ալվընի, Շարլոր, Սերիմէք Հովիլի. **Հարաւային Ամերիկա:** Պուէնու Այրէս, Գորդոնս, Մունքէվիլէօ. **Աւստրալիա:** Միլմի («Անդրանիկ»), Միլմի («Արաքս»), Միլմի («Կամք»), Միլմի («Արարատ»), Մելպոնեն.

«ՆԱՀԱՏԱԿ ՑԵՂԻ ԱՆՄԱՀՆԵՐ»ՈՒ ԿԱՄԱՒՈՐ ԲԱՆԱԿԸ

Խաչիկ Շահինեան
ՅԱԼԵՊ

 անդիսաւոր օրերու պատշաճ արտայայտութիւններ չեն միայն Հ.Մ.Լ.Մ.ի ուխտն ու երգումը, այլ՝ անհատական թէ հաւաքական կեանքի մնայուն ուղեգիծ:

Հայութեան ծառայելու ի խնդիր հայ ժողովուրդի ծոցէն ծնունդ առած մարմնակրթական այս պանծալի կազմակերպութիւնը՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ը կը շնչէ ու կը գործէ նոյն այդ ժողովուրդին հետ պայքարի դրօշը բարձր բըռնած՝ անոր կողքին:

Հ.Մ.Լ.Մ.ականը միշտ պատրաստ է ծառայելու իր ազգին եւ հայրենիքին, տեւաբար կը մնայ հաւատարիմ Աստուծոյ եւ իր նուիրական նշանաբանին՝ «Բարձրացիր-բարձրացուր»ին:

Ինչքան ալ դժուար յաղթահարելի ըլլան իր շուրջ ստեղծուած անբարենպաստ կացութիւնները, որքան ալ բիրտ ու կործանարար ըլլան ամպրոպագոո փոթորիկները, Հ.Մ.Լ.Մ.ականը բնաւ չ'ընկրկիր, չի նահանջեր, չի տկարանար:

Հ.Մ.Լ.Մ.ը հզօր է ու անսասան, խորունկ, պինդ ու ծաւալուն են անոր արմատները: Ան կենսունակ է ու աւշառատ, կ'աճի ու կ'ուռճանայ անընդհատ եւ ամէնուրեք՝ աշխարհի չորս ծագերուն:

Եղբայրասիրութիւնը եւ ընկերասիրութիւնը, իբրեւ ասպետական ոգիի ազնուագոյն ցուցանիշ, իր ճշմարիտ նուիրագործումը կը գտնէ յանձնառու եւ օրինակելի ղեկավարութեան շունչով թրծուած Հ.Մ.Լ.Մ.ի կուռ եւ կարգապահ շարքերուն մէջ: Արի-արենոյշներ եւ մարզիկ-մարզիկուհիներ ամենայն նախանձախնդրութեամբ կը մըցին կարծես, այս առաքինի կալուածէն ներս գերազանցութիւն արձանագրելու վեհանձն հետամտութեամբ:

Արդարեւ, Հ.Մ.Լ.Մ.ի ղեկավարութիւնը Ծրագիր-Կանոնագիրի ճամբով գաղափարական շարժում հունաւորեց, բարոյական հեղինակութիւն ծաւալեց, ու մանաւանդ՝

բժախնդիր, պարկեշտ եւ ինքնամոռոգործելու ոճի թէ տիպար կենսակերպի անձնական օրինակով անօրինակ թափ, մղում ու որակ հաղորդեց աշխարհատարած այս հիասքանչ կազմակերպութեան բազմաշերտ եւ բազմաբեղուն աշխատանքներուն:

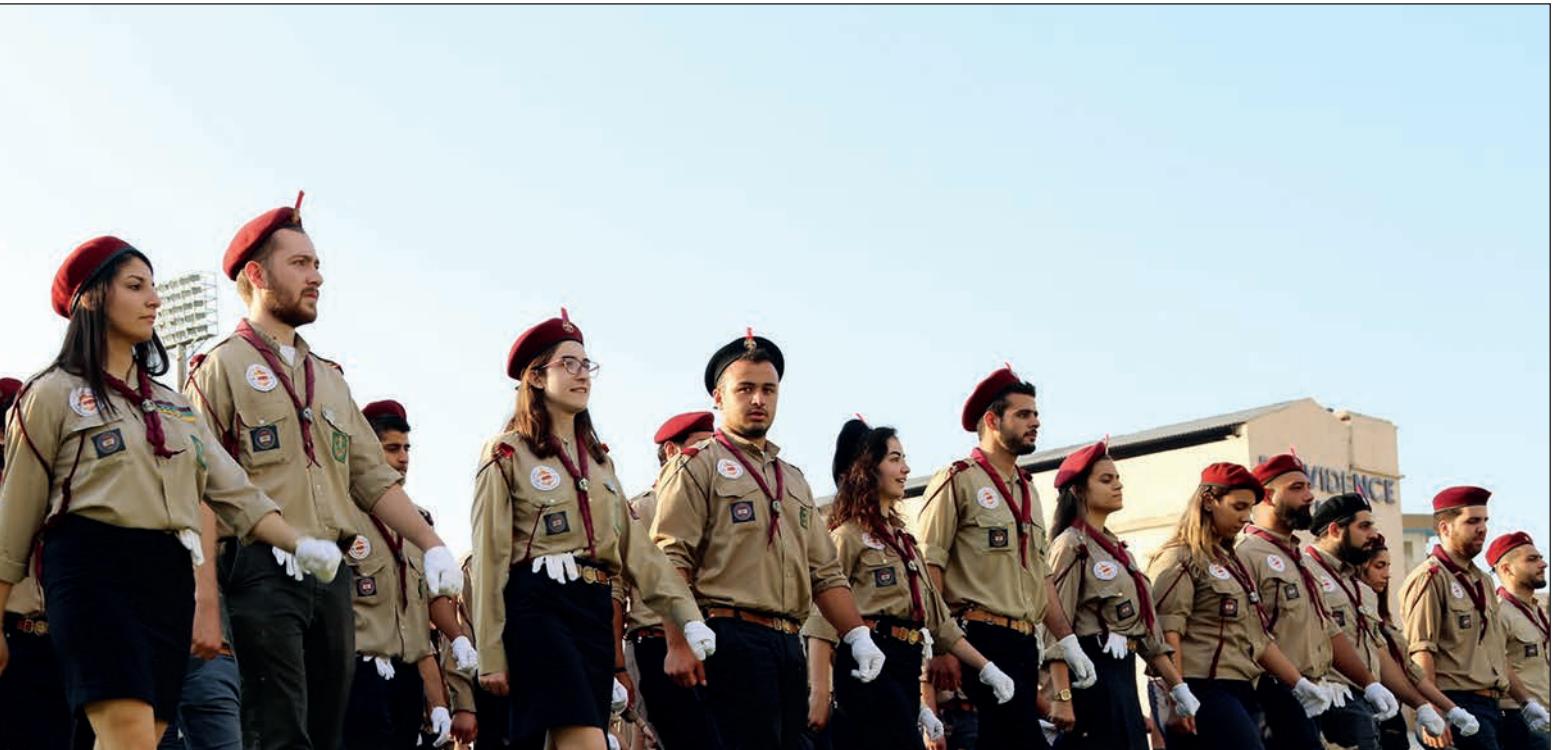
Աւելին, ձեռներէց ղեկավարութեան եւ կանոնապահ շարքերու առօրեայ անընդմէջ շփումներէն եւ հետեւողական արդիւնարար գործակցութենէն գոյաւորուած Հ.Մ.Լ.Մ.ականի անկեղծ, եղբայրական ու ասպետական բիւրեղ ոգին հանդիսացաւ անքակտելի շաղախը նորընծայ մանուկ-պատանին, երիտասարդին, հասուն մարդուն եւ ալեւոր երէցին միջեւ, այն ոգին՝ որ բազմահազար համակիրներու նեցուկը վայելող այս հզօր կազմակերպութեան վարկն ու կառոյցը անխորտակ պահեց, անոր ներկուտակ ուժն ու ճառագայթող հմայքը բազմապատկեց:

Հակառակ հիմնադիր փաղանդի ճառագայթող դէմքերու յաւելած անհատական նկատառելի կշիռին՝ այս պանծալի միութեան կազմաւորման նժարին մէջ, այսուհանդերձ, Հ.Մ.Լ.Մ.ի խոնարհելի վաստակը՝ հաւաքական հաւատքի եւ ճիգի անձնուրաց եւ անշահախնդիր ղեկավարութեան ու կարգապահ հաւատաւոր շարքերու միջեւ համերաշն եւ ներդաշնակ գործունէութեան մը սքանչելի հանրագումարը կը ներկայացնէ գերազանցապէս:

Սովորաբար, նշանաբանի մը կողքին, միութիւններ, կազմակերպութիւններ, վարդապետութիւններ... անհրաժեշտ կարիքը ունեցած են խորհրդանշական ու փայլատակող դէմքի մը կամ դէմքերու, իբրեւ հովանի ու ջան՝ ինքնութիւն մը սահմանելու, բնութագիր մը տալու սեփական շարքերուն ու համակիր հասարակութեան:

Պատահական չէ, որ Հ.Մ.Լ.Մ.ի գաղափարի սերմնացան Շաւարչ Քրիսեանի հետ սերտօրէն համագործակցած

Են մարմնամշակ Գրիգոր Յակոբեանը եւ մտքի ու հոգիի ճարտարապետ Յովհաննէս Հինդլեանը, համալրելով հիմնադիր երրորդութեան հսկաներու լուսապսակ պատուանդանը, միաժամանակ գործնապէս ապացուցելով, որ մարմին, միտք եւ հոգի համահաւասար արժէքներ կը ներկայացնեն մարմնակրթական այս մեծ միութեան համար:

Հ.Մ.Լ.Մ.-ի հիմնադիրները եւ անոնց շառաւիղ առաջնորդները, հակառակ իրենց ստանձնած բարձրաստիճան պաշտօններուն, ունեցած զեկավար դիրքերուն, մասնագիտական գերազանց կարելիութիւններուն եւ արտասավոր օժտուածութեան, եղած են համեստ, խոնարհ եւ բարեհամբոյր նկարագիրի տէր անձնաւորութիւններ, ազնիւ ու արժանապատիւ հայեր: Անոնց պարկեշտութիւնը ձեռնհասութիւնն ու անշահախնդրութիւնը եղած է անմրցելիօրէն օրինակելի, վարակիչ եւ հպարտառիթ:

Անոնք սեփական ողջ կարողականութեամբ ներքաշւած են **Հ.Մ.Լ.Մ.**-ի քուրային մէջ՝ հեռահար տեսլական դաւանելով հայ երիտասարդութիւնը դաստիարակելու, հասակ առնող հայ նորահաս սերունդին ծառայելու, եւ ուստի՝ ազգի ու հայրենիքի լուսաւոր ապազան կերտելու վսեմագոյն նպատակը, միշտ հեռուո՛ փառասիրութենէ, իշխանատենչութենէ, դիրքապաշտութենէ կամ նեղանձնական շահախնդրութենէ... եւ այդ բոլորը՝ իրենց իմացական եւ ֆիզիքական ուժերուն, հոգեմտաւոր ու բարոյական պատկառելի ներդրումին առընթեր՝ յաճախ սեփական դտիս քսակին բովանդակութիւնը եւս պարպելով այստեղ:

Անոնց համար առաջնահերթ կարեւորութիւն զգեցած է արդիւնարար գործը եւ ոչ թէ դիրքը կամ պաշտօնը: Իրենց

կենցաղային եւ աշխատանքային ուղեգիծին գլխաւոր յատկանիշները կազմած են ուղղամտութիւնը, անկողմնակալութիւնը, արդար եւ կառուցողական քննադատութիւնը ու յատկապէս՝ ինքնաքննադատութիւնը: Թէ եւ առհասարակ խուսափած են իրենց խօսակիցը կամ գործակիցը նսեմացնելու, վարկաբեկելու փորձութենէն, սակայն անխնայ եւ անբարեացակամ գտնուած են անթոյլատրելի մեղքերու եւ թերացումներու նկատմամբ: Վճռակամ դեղատոմսերու հաշուոյն չեն սակարկած, բառերը չեն ծամծըմած՝ ով ալ եղած է մեղանչողը կամ նշաւակը:

Համամիութենական եւ համահայկական աշխատանքներու թէ կարգաւորումներու հարթութեան վրայ, իբրեւ խելամիտ առաջնորդներ անոնք տնօրինած ու գործած են ամենայն ողջախոհութեամբ եւ բարեկիղճութեամբ, յարատեւօրէն արհամարհելով հատուածական ճղճիմ աժան եւ նեղմիտ հաշուարկները: Բնականաբար, **Հ.Մ.Լ.Մ.**-ը պիտի հանդիսանար իրենց գործունէութեան առանցքային դաշտը, այսուամենայնիւ, անոնք համընդհանուր հետաքրքրութիւն եւ խանդաղատանք պիտի ցուցաբերէին նաեւ այլ միութիւններու եւ մանաւանդ՝ հայ երիտասարդութեան հանդէպ: **Հ.Մ.Լ.Մ.**-ի «Համահայկական ողիմպիականները», հայկական բոլոր միութիւններուն յղուած մասնակցութեան հրաւէրները, ինչպէս եւ բոլորին հետ հաստաւած սերտ կապերը լաւագոյն փաստարկներն են այս առողջ վարքագիծին:

Հասարակական կեանքի կազմաւորման եւ յարատեւման մէջ գաղթաշխարհի մեր կառուցներէն իւրաքանչիւրը ունեցած է, ունի եւ պիտի ունենայ իր կենսական անշրջան-

ցելի դերակատարութիւնը: Եթէ այդ կառոյցներէն մէկը հայու հոգին կը լիացնէ, միւսը՝ սիրտն ու խիղճը կ'ազնուացնէ, երրորդ մը՝ կամքն ու բազուկը կը ջրդեղէ, եւ դեռ մէկ ուրիշը՝ հաւատքն ու յօյսը կ'ամրակայէ, ապա Հ.Մ.Լ.Մ.ը այս բոլորին գուգահեռ՝ հայազգի մեր զաւակներուն կը պարգելի նաեւ առողջ ու տոկուն մարմինը, խաղի հրճուանքն ու իրաւ ընկերասիրութիւնը, կարգապահութիւնն ու յաղթանակի հմայքը... Ահա թէ ո՛ւր պէտք է փնտուել այդ վեհապանծ կազմակերպութեան մեր ընտրելագոյն երիտասարդները արտակարգօրէն ներգրաւելու, անոնց համընդհանուր համակրանքը վայելելու, զանոնք իր մականին տակ համախմբելու եւ իր մարդակերտ ու ազգանուէր գործունէութեամբ խելայեղօրէն ոգեւորելու մոգական ուժն ու անբացատրելի գաղտնիքը:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի հրմնադրութեան 100-ամեակին նուիրուած ոգեկոչական նախաձեռնութիւնները անկրկնելի առիթներ կը հանդիսանան մարմնակրթական այդ ռահվիրայ կազմակերպութեան մէկդարեայ պատմութեան անվերադարձ, բայց յարատեօրէն ապրող էջերը թերթատելու, իրատեսութեամբ եւ յստակատեսութեամբ այդ պատմութեան ոսկեմատեանէն ուսանելի դասեր քաղելու, ապա վերանորոգ ուխտով հաստատաքայլ շարունակելու դէպի նոր հորիզոններ բացուող անոր յաւերժական երթը՝ նոյն հաւատքով, միեւնոյն անընկնելի վճռակամութեամբ եւ լիարժէք նուիրումով:

Միութեան գիմնադիրները առաջադրուած նպատակներու կենսագործման ի խնդիր՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ական շարքերուն եւ համակիրներուն ներշնչեցին անսակարկ եւ անմնացորդ ծառայութեան ոգի, բոլոր գոհողութիւններու առանցքը համարելով հոգեկան բաւարարութիւնը:

Այսօր, աւելի քան երբեք, Հ.Մ.Լ.Մ.ական քոյր-եղբայրներէ կ'ակնկալուի առաւել կամք, առաւել աշխատանք, առաւել ստեղծագործութիւն եւ առաւել նուիրում, արժանապատիւ կերպով դիմագրաւելու եւ յաղթահարելու համար միութեան դէմ ցցուող բոլոր գժուարութիւններն ու մարտահրաւելքները:

Մարդկային կեանքը կ'իմաստաւորուի եւ կ'արժեւորուի երբ կը ծառայէ վեհապանծ ու նուիրական հեռանկարներու:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի ուժը կը կայանայ մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերը, տարբեր դասակարգերն ու հոսանքները մերձեցընելու եւ համախմբելու կարողութեան մէջ: Այդ ժողովը դանուէր միութեան հրաշալի ոգին, հզօր հաւատքը, անկուրում կամքն ու պայծառ տեսլականը կը կազմեն անոր ճշմարիտ ինքնութիւնն ու եզակի առանձնայատկութիւնը:

Իր գործը փառաւորելու համար լրաձնաշուրթն գնահատականներու, բարձրաթոփիչ ներբողներու եւ փողփողուն վերադիրներու կարիքը չունի Հ.Մ.Լ.Մ.Ը.ը, որուն անցեալին մասին անհերքելի ապացոյցը անոր կենդանի գործն է: Անոր մերօրեայ կազմակերպ գոյութիւնը եւ տիրական ներկայութիւնը, լուռ՝ բայց պերճախօս վկայութիւններն են իր ճառագայթող երէկի մասին:

Մարդկային նուիրական ըսկը ուներու եւ ազգային գերագոյն իտէալներու երկրպագու հայ մանուկ-պատանիներու եւ երիտասարդներու այս հրաթեւ կազմակերպութիւնը միշտ ծրագրեց ու կազմակերպեց, գործեց ու արդիւնաւորեց, նորոգեց ու վերանորոգեց արժանաւորապէս:

Հ.Մ.Լ.Մ.Ը.ը եղաւ հետեւողականօրէն բարձրացող ու բարձրացնող ներկայութիւն մը հայ կեանքին մէջ: Եղաւ բոլորէն վեր՝ բայց միշտ ծառայեց բոլորին:

«Սովորական միութիւն մը չեղաւ ան, այլ՝ իր հայակերտիչ ու մարդակերտիչ ծրագիրով դարձաւ անզուգական դպրոց:

«Իր վսեմագոյն սկզբունքներով եւ ազնուագոյն իտէալներով ժողովրդանուէր առաքելութիւն, հրաշագօրդարբնոց:

«Եւս առաւել՝ իր բարձր դրօշով, իր յաւերժախօս պատգամով եւ իր իւրայատուկ մթնոլորտով՝ հարազատ հայրենիք»:

Այլասերող ու գունաթափող հայ գաղթաշխարհին մէջ, Հ.Մ.Լ.Մ.Ը.ը ուր որ ալ յայտնուեցաւ, ինչ երկնակամարիտակ ալ գործեց, մնաց միշտ հաւատարիմ իր արժանաբերուն, իր ակունքներուն եւ իր ձգտումներուն:

Վերջապէս, ազնուագարմ մեր ժողովուրդին համար Հ.Մ.Լ.Մ.Ը.ը դարձաւ «կամաւոր բանակ»ը այն հայ արիներուն եւ արենոյշներուն, նաեւ այն հայ մարզիկներուն եւ մարզիկուհիներուն, որոնք կը ծառայեն հաւաքական նոյն ուխտով ու նոյն դրօշին տակ, յանուն նոյն սրբազան նպատակին՝ «միշտ պատրաստ» իրենց ամենաթանկը նուիրաբերելու հայութեան անկատար տեսչերու եւ երազներու վախճանական նպատակներու ու տեսլականներու կենսագործման ի խնդիր:

Փա՛ռք, պատի՛ւ եւ բիւր յարգանք մեր ազգային իտէալներու հաւատարիմ պահակին, մեր բարյական յաղթանակներու անհաւասարելի ախոյեանին, բոլորին պաշտելի անզուգական Հ.Մ.Լ.Մ.ին, մեր «Նահատակ ցեղի անմահներ»ու կամաւոր եւ միշտ յառաջապահ բանակին:

ՃԱՆՉՆԱՆՔ ՆԱԻԱՍԱՐԴԵԱՆ 43-ՐԴ
ՄԱՐԶԱԿԱՂԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀՀ.

Եղբ. ՀԱՅԼԵԹ ԶՐԱԽՉԵԱՆ՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ԻՆ ԾԱՂԿՎՊՈՒԱԾ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

**Հ.Մ.Լ.Մ.Ի. Արեւմտեան
Մ. Նահանգներու այս
տարուան՝ 43-րդ Նա-
ւասարդեան մարզախաղերուն
եւ փառատօնին պատուոյ նա-
խագահութիւնը ստանձնեց եր-
կարամեայ միութենական եղբ.
Համլէթ Զրախչեան, որուն հետ
ծանօթացման հանդիպում մը ու-
նեցանք Փաստինայի իր գրա-
սենեակին մէջ:**

Մօտաւորապէս 60 տարուան
վրայ երկարող «կենսագրու-
թիւն» մըն է, որ եղբ. Համլէթ
Զրախչեանը կը կապէ Հ.Մ.Լ.Մ.ի մեծ ընտանիքին հետ,
Թեհրանի «Արարատ» մարզամշակութային միութենէն
մինչեւ Լոս Անձելս, իրեւ վարչութիւններու անդամ,
Շրջանային Վարչութեան ատենապետ, Կեդրոնական Վար-
չութեան անդամ եւ բազմաթիւ Պատգամաւորական ժո-
ղովներու մասնակից:

Մէկ խօսքով, միութենական գործիչ մը, որուն կեանքը
սերտօրէն առնչուած եւ միահիւսուած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի գաղա-
փարական-կազմակերպչական մեծ ընտանիքին հետ:

Ուրկէ՞ սկսած է այս կեանքը եւ ի՞նչպէս սկսած է: Եղբ.
Զրախչեան կը պատասխանէ՝ ըսելով. «1950-ականներին
էր, Թեհրանում, երբ «Արարատ» միութեան վարչութեան
սենեակում տղերքով հաւաքուած էինք մի օր, յանկարծ
Հ. Յ. Ֆաշնակցութեան հիմնադիր երրորդութեան պատից
կախուած նկարը ցած ընկաւ ու նրա ետեւում մէնք տե-
սանք մի ուրիշ նկար, ուր առաջնորդ Ներսէս Արք. Մելիք
Թանգեանն էր, Հ.Մ.Լ.Մ.ի սկառուտների հետ, Թաւրիզում։
Մեր երիտասարդական խմբակի ղեկավար Լէոնիս Օհան-
եանն ասաց, որ մենք էլ կազմակերպենք նման տիպի
սկառուտութիւն։» Կապ հաստատուեցաւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի համա-
պատասխան մարմիններուն հետ, անոնք ալ իրենց համա-
ձայնութիւնը յայտնեցին, «ու հիմք դրինք սկառուտու-
թեան, երկու խմբով, կարմիր եւ կապոյտ անուանումնե-
րով, ապա աւելացան նարնջագոյն խումբը եւ արենոյշների

խումբը»։ Սակայն, նորակազմ այս սկառուտական շարժումը չկրեց Հ.Մ.Լ.Մ. անունը, որովհետեւ երկրի պետական իշխանութիւնները, իմանալով, որ կազմակերպութեան ղեկավարութիւնը Պարսկաստանէն դուրս է, ընդդիմացան անուանումին։ «Հետեւաբար, նորակազմը ըսկառուտական շարժումը հանդիսացաւ «Արարատ» կազմակերպութեան մէկ միաւորը», կը շարունակէ ան։

Տարիներով սկառուտական շարքերէ ներս գործելէ ետք, Համլէթ Զրախչեան գործած է նաեւ մարզական ծիրէն ներս, իբրեւ վկայեալ լեռնագընաց եւ չմշկող՝ դասատուի արտօնագիրով։

Այդ տարիներուն, Համլէթ Զրախչեան նաեւ ստանձնած է վարչական պատասխանատուութիւններ «Արարատ» միութեան մէջ։ Վրայ կը հասնին իրանի իսլամական յեղափոխութեան օրերը, ու ինք պայմաններու բերումով կը փոխադրուի Միացեալ Նահանգներ, Սան Ֆրանսիսկօ։

Մէկը, որ տարիներով իր ծննդավայր երկրին մէջ գործած է հայկական հանրային միջավայրէ ներս, չէր կրնար մէկդի քաշուած կեանք մը վարել Միացեալ Նահանգներու մէջ։ Օր մը, երբ այցելութեամբ կը գտնուէր Լոս Անձելս, իրեն կը մօտենայ ուրիշ նուրիբեալ մը՝ Ռուբեկի Գիւրջեան եւ իրեն կ՝ առաջարկէ աշխատանքի լծուիլ Հ.Մ.Լ.Մ.ի մէջ։ Երկու տղաները՝ Փաթրիքը եւ Փիէրը արդէն իսկ մաս կը կազմէին Հ.Մ.Լ.Մ.ի կլենտէյլի մասնաճիւղին։

Ու կը սկսի Համլէթ Զրախչեանի Հ.Մ.Լ.Մ.ի գործունէ-
ութեան երկրորդ՝ ամերիկեան փուլը։ «Ռուբեկի Գիւրջեա-
նին պատասխանեցի՝ լաւ, ուրեմն պէտք է Լոս Անձելս փոխադրուեմ։ Փոխադրուեցի Լոս Անձելս ու ինչքան յիշում եմ, 1982-ին կամ 1983-ին, շուտով մաս կազմեցի կլենտէյլի մասնաճիւղի երկրորդ վարչութեան։ Այստեղից սկսուեց իմ գործունէութիւնը Մ. Նահանգներում։ Ղարադաղիների (Ղարադաղը Պարսկաստանի հիւսիսը շրջան մըն է, ուր

Համախումբ հայութիւն ապրած է - Մ.) օգնութեամբ յաջողեցինք մի կենտրոն գնել Պրոտոռէյ փողոցի վրայ: Հոն գործեցինք մի քանի տարի: Հարցեր ունեցանք «Արարա՞ս» թէ Հ.Մ.Լ.Մ. անուանումներու մասին ու ես դիմեցի Շրջանային Վարչութեան (այն ատեն եղք. Ս. Արեւեանն էր ատենապետը): Մեզի թելադրուեցաւ հայկական անուններ դնել մասնածիւղերուն, որպէսզի այդ անունով ճանչուին ու ո՛չ թէ մասնածիւղի քաղաքի օրինակ՝ չասենք Վելիի մասնածիւղ այլ՝ «Մասիս» մասնածիւղ, «Շանթ» մասնածիւղ, եւ այլն: Մենք էլ խորհրդակցելով միմիշանց հետ, որոշեցինք մեր մասնածիւղը կոչել Հ.Մ.Լ.Մ.ի կենտրէյի «Արարատ» մասնածիւղ, ու սա, ինչքան յիշում եմ, 1984-ին էր», կը պատմէ եղք. Համլէթ Զրախչեան: Ու այսպիսով, թէ՝ մասնածիւղի անդամներուն համար հոգեհարազատ էր անունը եւ թէ ալ՝ մասնածիւղը մէկ անդամն էր Հ.Մ.Լ.Մ.ի մեծ ընտանիքին, կը շարունակէ ան:

Եղք. Համլէթ Զրախչեանի աշխատանքները չեն սահմանափակուիր «Արարատ» մասնածիւղով: Շուտով, ան կ'ընտրուի Հ.Մ.Լ.Մ.ի Արեւեմտեան Մ. Նահանգներու Շրջանային Վարչութեան անդամ: Ան կ'ըսէ. «Թուականների մասին ճիշդ չեմ կարող տեղեկութիւն տալ, սակայն ասեմ, որ մինչեւ 1985-1986 «Արարատ» մասնածիւղում գործելէ ետք, եղքայր Արեւեանը ինձ առաջարկեց, որ մաս կազմեմ Շրջանային Վարչութեան: Յաջորդ ներկայացուցչական ժողովին ես ընտրուեցի Շրջանային Վարչութեան անդամ ու իրեւ ատենապետ՝ հոն գործեցի չորս տարի, երկու շրջան: Այս տարիներին, սերտօրէն գործակցել ենք Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղք. Ժիրայր Պոյաճեանի (այժմ հանգուցեալ) ու տոքթ. Արեւեանի հետ: Ասեմ, որ մեր աշխատանքների մէջ, ես միշտ պարտական եմ եղել այս երկու եղբայրներին, ինչպէս նաեւ այս տարուան «Տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական» եղք. Գօգօ Պալեանին: Նրանք էին իմ «մենթորները» Հ.Մ.Լ.Մ.ում:

Եղք. Ժիրայր Պոյաճեանի մահէն ետք, եղք. Համլէթ Զրախչեանի հետ կը կապւի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղք. Միհրան Շիմշիրեան ու իրեն կ'առաջարկէ մաս կազմել յառաջիկայ Կեդրոնական Վարչութեան: Ան կ'ըսէ. «Շրջանային Վարչութիւնում երկու շրջան գործելուց յետոյ, ես մաս կազմեցի Կեդրոնական Վարչութեան, փոխարինելով հանգուցեալ եղք. Ժիրայր Պոյաճեանին»:

Այսպէս, եղք. Համլէթ Զրախչեան աւելի քան կէս դար գործած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի մէջ, նուիրաբերելով, ներդրելով շատ բան, իրեւ մէկ անդամը այս կազմակերպութեան «կամաւոր բանակ»ին:

Հետաքրքրական էր գիտնալը, թէ ինք ի՞նչ ստացած-սորված է Հ.Մ.Լ.Մ.էն: Եղք. Զրախչեան յայն ժպիտով մը անվարան կը պատասխանէ. «Լաւ հարցում է... Եթէ լուրջ մօտենանք այս հարցին, մեր տուածը Հ.Մ.Լ.Մ.ին շատ չնշին մի բան է. իրականում, Հ.Մ.Լ.Մ.ը ոչ միայն ինձ, այլեւ՝ բազմաթիւ երիտասարդ սերունդների (լինի դա Պարսկաստանում թէ ուրիշ երկրներում) տուել է ազգային դաստիարակութիւն եւ պատճառ դարձած է որ նրանց 80-85 տոկոսը յաջողեն կեանքում: Իմ ամբողջ յաջողութիւնը ես պարտական եմ Հ.Յ.Դաշնակցութեան, Թէհրանի «Արարատ»ին եւ Հ.Մ.Լ.Մ.էն: Դաստիարակութիւնը, որ մենք ստանում ենք այս կազմակերպութիւններում, ոչ մի ուրիշ տեղ չկայ: Նայէք այստեղի Հ.Մ.Լ.Մ.ականներին, բոլորն էլ յաջողուած անձեր են, չնորհիւ այդ նոյն ազգային առողջ դաստիարակութեան: Ուրեմն, մենք պարտական ենք մեր կազմակերպութեան: Սրանից աւելի լաւ չեմ կարողանում բացատրել...»:

Առաւել քան կէս դարու գործունէութիւնը անպայման որ ապագային կապակցութեամբ եւս պատկերացում մը պէտք է ստեղծէ: Այս մասին մեր հարցումին, թէ եղք. Զրախչեան ի՞նչպէս կը տեսնէ Հ.Մ.Լ.Մ.ի պապագան՝ ան պատասխանեց: «Եթէ նկատի ունենանք մեր վերջին 40 տարուան աշխատանքները, եթէ աչքի առջեւ ունենանք այդ տասնամեակների մեր ղեկավարութիւնը, պիտի տեսնենք, որ անոնք եկած էին Միջին Արեւելքի երկիրներէն (Լիբանան, Պարսկաստան, Սուրբա եւ այլն) եւ տարիքով չափահաս անձեր էին. հիմա տեսնում ենք, որ այսօրուան մեր գրեթէ բոլոր վարչականները համալսարանական, ուսեալ երիտասարդներ են: Գեմ ուզում ասել, որ նախկինում ուսեալ չէին, բայց նախկինում Մ. Նահանգներ էին գալիս իրանից՝ այստեղի մտածելակերպով, Լիբանանից՝ այստեղի մտայնութեամբ, հալէպցին՝ Հալէպի մտածելակերպով: Համարեա՝ մի խառն «ապուր» էր ստեղծուում եւ հարցեր ունէինք երիտասարդութեան հետ, որովհետեւ

երիտասարդների մօտեցումները ամբողջութեամբ ուրիշ էին: Հիմա տեսնում ենք, որ մեր վարչականները, ջախջախիչ մեծամասնութեամբ, կամ էստեղ ծնուած, կամ էլ շատ փոքր տարիքից հոս եկած երիտասարդներ են, էստեղ մեծացած եւ ուսում առած, զարգացած տղերք ու աղջկներ են: Հետեւաբար, ես կարծում եմ, որ մեր ապագան շատ փայլուն է լինելու: Տեսէք, չկայ ուրիշ հայկական նման կազմակերպութիւն, որ ունի մեր կարողութիւնը եւ համահայկական կառոյցը, որ ունի մեր մարդուժը: Ու ամենակարեւորը, մեր բոլոր վարչականները, անդամները, կամաւոր կարգով, յօժար կամքով են գործում: Փաստն էլ այն է, որ Նաւասարդեանների ամբողջ աշխատողները կամաւոր անդամներ ու համակիրներ են: Էնպէս որ, ես հաւատացած

եմ, որ շատ փայլուն է լինելու Հ.Մ.Լ.Մ.ի ապագան: Յոյսով եմ, որ մեր երկրորդ հարիւրամեակը նոյնպէս յաջողութիւններով լի է լինելու»:

Աւարտին, ան կոչ ուղղեց համայնքի բոլոր ընտանիքներուն, մանաւանդ երիտասարդ ծնողներուն, որպէսպի իրենց զաւակները վստահին Հ.Մ.Լ.Մ.ին, քաջալերեն իրենց զաւակները, որպէսպի անդամակցին այս միութեան, «մանաւանդ որ մեր միութիւնը երիտասարդ է ու երիտասարդութիւնն է, որ պիտի ղեկավարի, աշխատանքի ծանր բեռը վերցնի իր վրայ Մ. Նահանգներու մէջ: Հ.Մ.Լ.Մ.ի առաքելութիւնը նաեւ հայապահպանումն է, հայ լեզուի, մշակոյթի պահպանումը, ու սա սկսում է սկաուտութիւնից: Սա իմ փափաքն է»:

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ՝ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ ՇՐՋԱՆԻ 2018-ի «ՏԻՊԱՐ Հ.Մ.Լ.Մ.ԱԿԱՆ» ԵՂԲ. ԳՕԳՕ ՊԱԼԵԱՆԻ ՀԵՏ

ԱՄԲՈՂՋ ԿԵԱՆՔ ՄԸ Հ.Մ.Լ.Մ.ԻՆ ՄԷՋ, Հ.Մ.Լ.Մ.ԻՆ ՀԱՄԱՐ

 Հ.Մ.Լ.Մ.Ի Արեւմտեան Մ. Նահանգներու շրջանը 2018-ի «Տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.Ական» ըտիտղոսը շնորհեց Հ.Մ.Լ.Մ.Ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամ եղբ. Գօգօ Պալեանին: Խսկ ո՞վ է եղբ. Պալեան: Եղբ. Գօգօ Պալեանի կեանքը սերտօրէն կապուած է Հ.Մ.Լ.Մ.Ի: Ան այս մեծ կազմակերպութեան կը ծառայէ մօտաւորապէս 60 տարիէ ի վեր: Իր բացատրութեամբ, իր կեանքը ընթացած է երեք ուղղութեամբ՝ տուն, դպրոց եւ ակումբ, այսինքն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.:

Ան կը վկայէ, թէ իրեն համար մեծ քաշողականութիւնը մը ունի Հ.Մ.Լ.Մ.ը, որովհետեւ այս կազմակերպութիւնը իրեն տուած է հայու ինքնութիւն եւ ինքնավստահութիւն: Այս կազմակերպութիւնը իրեն սորվեցուցած է ծառայել ժողովուրդին ու հայրենիքին:

Դարձեալ իր վկայութեամբ, ինչ որ ինք սորված է Հ.Մ.Լ.Մ.էն, վերադարձուցած է ժողովուրդին՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ին ծառայելու ընդմէջէն:

Արդարեւ, եղբ. Պալեան մաս կազմած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի Պոսթընի նորակազմ մասնաճիւղի վարչութեան, ապա՝ Լոս Անձելըսի մէջ դարձած է մասնաճիւղի վարչական, Շրջանային Վարչութեան յանձնախումբերու անդամ, Նաւասարդեանի յանձնախումբի ատենապետ, Շրջանային Վար-

չութեան անդամ ու ապա՝ ատենապետ, մասնակցած է միութեան Պատգամաւորական ժողովներուն, եղած է Կեդրոնական Վարչութեան անդամ, մէկ շրջան՝ իբրեւ փոխ ատենապետ: Հետեւաբար, կը խօսինք ամբողջ կեանք մը Հ.Մ.Լ.Մ.ի յարկին տակ անցուցած ու այս կազմակերպութեան ծառայած անձնաւորութեան մը հետ:

Եղբ. Գօգօ Պալեանի հետ մեր զրոյցը սկսաւ իր տան կանաչապարդ բակին մէջ, գաւաթ՝ մը սուրճով՝ Հայաստանի վերջին դէպքերուն մասին միտքերու կարճ փոխանակումներէ ետք:

Առաջին հարցումին, թէ ի՞նչ տուած է Հ.Մ.Լ.Մ.ը եղբ. Գօգօ Պալեանին՝ ան պատասխանեց. «10 տարեկանիս արդէն սկաուտ էի, Պէյրութի էշէֆիէ թաղամասի «Ազատամարտ» ակումբին մէջ»:

Այդ օրերէն արդէն, Հ.Մ.Լ.Մ.ը ինծի համար ունէր քաշողական ուժ մը, որ ինծի ընկերացաւ սկաուտական ամբողջ կեանքին ընթացքին: Այդ օրերու իմ սկաուտ ընկերէս կը յիշեմ եղբայրներ Յարութիւն Զէքիճեանը, Ալեք-

Մելքոնեանը, անշուշտ՝ ժիրայր Սարգիսեանը, որուն հետ հետագային կեղրոնական վարչութեան անդամ եղանք: Այդ օրերուն, մեզի համար, տունին զատ, կար միայն ու միայն ակումբ եւ Հ.Մ.Լ.Մ.:

1962-ին, երբ Պոսթըն եկանք, հոն Հ.Մ.Լ.Մ.ի մասնածիւղ չկար: Իսկ 1973-ին, երբ հոն եւս մասնածիւղ հիմնուեցաւ ու ես վարչական աշխատանք ստանձնեցի, կարծես նոր կեանք մը սկսաւ ոչ միայն ինծի համար, այլև՝ պոսթընահայ գաղութին համար եւս:

Կեանքի պայմաններու բերումով, եղբ. Գօդօ Պալեան 1976-ին կը փոխադրուի Լու Անձելըս եւ այդ թուականէն մինչեւ այսօր, իր կեանքը սերտօրէն կապուած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի Արեւմտեան Մ. Նահանգներու վրջանին հետ:

Այսպէս, Լու Անձելըս հաստատուած տարին իսկ ան աշխատած է Շրջանային Վարչութեան յանձնախումբերէն մէկուն մէջ, ապա եղած է Լու Անձելըսի մասնածիւղի վարչութեան անդամ: 1982-1986, եղբ. Գօդօ Պալեան ընտրուած է Շրջանային Վարչութեան անդամ, իսկ 1990-1992 տարիներուն, վարած է նոյն Շրջանային Վարչութեան ատենապետի պաշտօնը: Իսկ 1995-2003, երկու յաջորդական վրջան, ան մաս կազմած է կեղրոնական Վարչութեան, իսկ 2007-2011 քառամեակին, դարձեալ ընտրուած է կեղրոնական Վարչութեան անդամ՝ իբրեւ փոխ ատենապետ:

Եղբ. Գօդօ Պալեան 6 անգամ մասնակցած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի Պատգամաւորական ժողովներու: «Հետեւաբար, ես Հ.Մ.Լ.Մ.ի արդիւնքն եմ: Արդիւնքն եմ այն կազմակերպութեան, որ մեզ պահեց, մեծցուց ու դաստիարակեց իբրեւ հայ: Մէկ խօսքով, Հ.Մ.Լ.Մ.ը Սփիւռքի մէջ, ինծի նման տասնեակ հազարաւորներու տուած է հայու ինքնութիւն, ճշշդ մեծ ընտանիքի մը նման: Ես մարզիկ կամ մարզիչ չեմ եղած, այլ՝ աշխատած եմ միութեան վարչական համակարգէն ներս: Տարբեր խօսքով՝ անդրադարձած եմ, որ այն ինչը որ Հ.Մ.Լ.Մ.ը տուած է ինծի, պարտք է աւելի՞վ վերադանել ստացածս», կը յայտնէ եղբ. Պալեան:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի մէջ եղբ. Գօդօ Պալեանի գործակիցները, բոլորն ալ անխափիր, կը վկայեն, թէ ան ոչ մէկ անդամ զլա-

ցած է իր ներդրումը իր սիրած կազմակերպութեան եւ ոչ մէկ անգամ մերժած է իրեն առաջարկուած որեւէ աշխատանք:

Հայրենիքը դուրս չէ մնացած միութենական աշխատանքներու իր ծիրէն: Հայաստանի մէջ Հ.Մ.Լ.Մ. Հ.Ա.Ս.Կ.ի կազմաւորման ու արմատաւորման մէջ եղբ. Պալեան եւս ունեցած է իր գերը, իր բազում գործակիցներուն հետ՝ մասնակից դառնալով սկավառական շարժումի, կազմակերպչական կառոյցի եւ բանակավայրերու ստեղծման:

Մեր զրոյցը չի սահմանափակուիր եղբ. Գօդօ Պալեանի անցեալով, այլ կը տարածուի Հ.Մ.Լ.Մ.ի ապագային մասին իր պատկերացումներով: Ինք նաեւ մաս կազմած էր կեղրոնական Վարչութեան յառաջացուցած այն յանձնախումբին, որ պիտի մշակէր միութեան ուազմավարութիւնն ու ապագայի տեսլականը, ձեւով մը՝ ճամբու քարտէը:

Այս մասին եղբ. Գօդօ Պալեան կ'ըսէ. «Հ.Մ.Լ.Մ.ի համար անհրաժեշտ է պատշաճեցումի իննդիրը: Անցեալին կար տուն-դպրոց-ակումբ միջավայրը, սակայն այսօր, յատկապէս Մ. Նահանգներու մէջ, նոր ժամանակները նոր պահանջներ կը դնեն մեր դիմաց: Այսօր, արդի երեխային ու երիտասարդին կեանքին մէջ Հ.Մ.Լ.Մ.ը շատ «մրցակիցներ» ունի, հետեւաբար, այս բոլորը մեր սկզբունքներուն հետ համադրելու հարցը այժմէական է: Մեր մշակած ուազմավարական ծրագրումին մէջ այս բոլորը հաշուի առնըւած են: Ի վերջոյ, կեանքի բերումով, Հ.Մ.Լ.Մ.ի աշխատանքի ծիրը ընդարձակումի փուլին մէջն է եւ մեծնալն ալ ունի իր ցաւագին կողմերը:

Բարեբախտաբար, կը շարունակէ ան, չնորհիւ իր նուիրումին, Հ.Մ.Լ.Մ.ը կը վայելէ ժողովրդային զօրակցութիւն: Մեր խարիսխը ամուր է, ժողովուրդը մեր թիկունքին կանգնած է եւ ասիկա մեծ առաւելութիւն է Հ.Մ.Լ.Մ.ին համար, որովհետեւ յատկապէս Սփիւռքի մէջ, ժողովուրդը իր ինքնութիւնը նաեւ Հ.Մ.Լ.Մ.ին կը կապէ,

անոր կը վստահի նոր սերունդին հայեցի դաստիարակութեան այն բաժինը, որ կ'ամբողջացնէ տան ու դպրոցին տուածը. այսինքն, սկառատական շարքերուն ու գործունէութեան, մարզական դաշտերուն եւ մթնոլորտին, ինչպէս նաեւ՝ վարչական-կառավարման բնագաւառներուն ընդմէջէն: Մանաւանդ որ, Հ.Մ.Լ.Մ.ը կամաւորներո՛ւ իւրայատուկ «բանակ» մըն է»»:

Իր համոզումով, ռազմավարական ծրագրումի աշխատանքը լայնածաւալ ու բազմամակարդակ է. համապարփակ է ու կ'ընդգրկէ Հ.Մ.Լ.Մ.ի աշխատանքներու բոլո՞ր դաշտերը: «Էսականը, այս բոլորը մնայուն վարքագիծի եւ աշխատանքի վերածեն է: Մարտահրաւէր մը, որ համոզումովս Հ.Մ.Լ.Մ.ը ճիշդ կերպով կը դիմագրաւէ ու կը յաղթահարէ», խանդավառութեամբ կ'ըսէ ան:

Մեծ պատկերին մէջ, երբ մեր աչքերուն դիմաց կը պարզուի եղը. Գօդօ Պալեանի անցեալի նուիրումը եւ ապագային նկատմամբ իր խանդավառ պատկերացումները, պատահական չեն այն բոլոր գնահատականները, գորս ինք ստացած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի մեծ ընտանիքին իր նուիրումին իւրեւ արդիւնք:

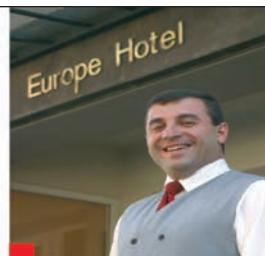
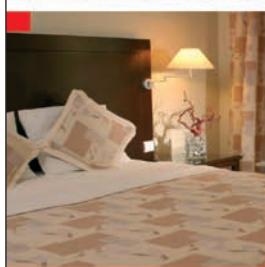
Եղբ. Գօդօ Պալեանի համեստութիւնը «Վիրաւորելու» գնով պէտք է հաստատել, որ ան 1993-ին արժանացած է Հ.Մ.Լ.Մ.ի «Ծառայութեան» շքանշանին, 2002-ին՝ Հայաստանի Ազգային Սկառատական Կազմակերպութեան սոկեայ շքանշանին: Նոյն տարին, ան արժանացած է Հայաս-

տանի Հանրապետութեան մշակոյթի եւ երիտասարդութեան ու մարմնամարզի նախարարութեան ոսկեայ յուշամետալին, իսկ 2004-ին՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի բարձրագոյն՝ «Արժանեաց» շքանշանին: Նաեւ, 2014-ին, Սփիւռքի նախարարութիւնը իրեն չուրհած է ոսկեայ շքանշան, միշտ ու միշտ իր կամաւոր նուիրումին եւ ծառայանուէր աշխատանքներուն համար:

Վարձքը կատար նուիրեալ սկառատ, մասնաճիւղի վարչական, Շրջանային Վարչութեան ու Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղը. Գօդօ Պալեանին, որուն սիրտը կը բարձրէ Հ.Մ.Լ.Մ.ով: Անձ մը, որ իր հանրային կեանքին առանցքը դարձուցած է Հ.Մ.Լ.Մ.ը՝ բառացիօրէն: Նուիրումի իր օրինակը վարակիչ պիտի ըլլայ մեր պատանիներուն ու երիտասարդներուն համար, Հ.Մ.Լ.Մ.ի աշխարհատարած բոլոր մասնաճիւղերուն մէջ:

«ՄԱՐԶԻԿ»ԻՆ ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

- Գրիգորիս Պողարեան (Լիբանան) 300 \$
- Զարման Տաղլեան (Արժանթին) 100 \$
- Պետիկ Տեր Վարդանեան (Արեւելեան Ս. Ն.) 600 \$

■ **Full of Charme Hotel, New Construction, French Architecture, International Standards, 100 m from the Republic Square and 15 minutes from the Yerevan International Airport.**

■ **44 Rooms and 3 Suites with all comforts, all climate controled, minibar, shower or bathroom with private WC, hairdryer. Satellite TV, international direct dial phone. Internet & Email access.**

■ **Individualized and personal service, 24 hour reception and room service Bar**

*Feel at home,
away from home...*

Yerevan

32-38, Hanrabetoutian Street,
Yerevan 375010, Armenia

Tel 374 10 54 60 60 • Fax 374 10 54 60 50
sales@europehotel.am

Reservations

www.europehotel.am

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԿՈՒՄԲՆԵՐՈՒ ԱԽՈՅԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԻՏԼՈՍԻՆ ԵՏՔ՝

Հ.Ա.Ը.Ս.Ի ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ՏՂՈՑ ԽՈՒՄԲԻՆ 100-ԱՄԵԱԿԻ ՏԱՐՈՒՅՆ ՊԱՏՍԱԿԱՆ ՏՈՒՊԼԵՆ. Հ.Ա.Ը.Ս. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱԽՈՅԵԱՆ ԵՒ ԲԱԺԱԿԱԿԻՐ

15 Մայիսին, Հ.Ա.Ը.Ս.Ի պասքեթպոլի տղոց ներկայացուցչական խումբը պատմական աննախընթաց նուածում մը արձանագրեց, երբ 13 օրուան մէջ հանդիսացաւ Լիբանանի բաժակակիր եւ ախոյեան: Նորագոյն նուածումը կատարուեցաւ արաբական ակումբներու ախոյեանութեան տիտղոսին տիրանալէ վեց ամիս ետք:

Այսպէս, 2 նոյեմբեր 2017-ին, Մարզի մէջ արաբական աշխարհի ակումբներու ախոյեանութեան բաժակը բարձրացնելէ ետք, Հ.Ա.Ը.Ս.Ի հզօր կազմը 2 եւ 15 Մայիսին, Զուրի «Նուհատ Նառուֆալ» եւ Մըզհէրի «Աղբալեան-Հ.Ա.Ը.Ս.Ի.» մարզահամալիրի «Ատոմ եւ Սելլա Թնճուկեան» մարզադաշտերուն մէջ բարձրացուց նաեւ Լիբանանի բաժակի եւ ախոյեանութեան բաժակները: Տակաւին, առանց մոռնալու տարեշրջանին սկիզբը, «Հանրի Շալհուպի մրցաշարք»ին բաժակը, որուն Հ.Ա.Ը.Ս. արժանաւոր կերպով տիրացաւ 1 Հոկտեմբեր 2017-ին:

Բոլոր բաժակները նուիրուեցան Հ.Ա.Ը.Ս.Ի 100-ամեակին եւ մարզական փայլուն էջ մը արձանագրեցին

շրջանի եւ միութեան մարզական ոսկեմատեանին մէջ: Հ.Ա.Ը.Ս.Ի. իր պատմութեան մէջ միայն մէկ անգամ տիրացած էր Լիբանանի ախոյեանութեան տիտղոսին, այն ալ... 1950-ին (Այս մասին կարդալ էջ 14): Պատմական նուածումը տրամաբանական արդիւնքը եղաւ խումբին վերջին հինգ տարուան հետեւողական աշխատանքին եւ աստիճանական յաջողութիւններուն, որոնց մէջ իրենց բաժինը ունեցան խումբին մարզիչները, մարզական պատասխանատուներն ու մարզիկները:

Ամէն ինչ սկսաւ 2013-ին, երբ խումբը Բ. դասակարգէն յաջողեցաւ բարձրանալ Ա. դասակարգ: Յաջորդ տարի, 2014-ին, պոսնիացի մարզի Ալէն Ապազի հետ (որ երթի մրցումներու աւարտին փոխարինեց սերպ մարզի Նենաթ Քըրզիչը) խումբը յաջողեցաւ ախոյեանութեան տարեշրջանը աւարտել վեցերորդ դիրքի վրայ:

2015-ին, խումբը ձօ Վոկըլի, Մայք Ֆրէյգրի, Տիոն Տիքսընի, Մարիօ Ապազուտի, Սեւակ Քէթէնճեանի, Մարք Քորքճեանի եւ ձիմի Սալէմի հետ հասաւ Գ. հանգրուանի փլէյօֆֆի մրցումի ընթացքին, մարզի ձօ Մուժահէսի տղաքը արձանագրեցին 17 յաղթանակ եւ 1 պարտութիւն: Հ.Ա.Ը.Ս.Ի հնգեակը իր դաշտին վրայ անպարտելի մնաց 17 մրցում՝ 9 Դեկտեմբեր 2016-էն 19 Մայիս 2017, երբ աւարտականին տեղի

նին 3-1 արդիւնքով տեղի տըւաւ Սամահ դիմաց (1-0, 1-1, 2-1, 3-1):

2016-ին, մարզի Փաթրիք Սապայի հետ, խումբը կարեւոր քայլ մը առաւ դէպի ախոյեանութեան տիտղոսին, այն ալ... 1950-ին (Այս մասին կարդալ էջ 14): Պատմական նուածումը տրամաբանական արդիւնքը եղաւ խումբին վերջին հինգ տարուան հետեւողական աշխատանքին եւ աստիճանական յաջողութիւններուն, որոնց մէջ իրենց բաժինը ունեցան խումբին մարզիչները, մարզական պատասխանատուներն ու մարզիկները:

2017-ին, Հ.Ա.Ը.Ս.Ի. շրջանցեց նաեւ կիսաւարտանի հանգրուանը եւ հասաւ աւարտական, ուր կրկնուեցաւ նախորդ տարուան սենարիոն՝ 4-2 պարտութիւնը Ռիատի դէմ (1-0, 2-0, 2-1, 2-2, 2-3, 2-4): Ի տարբերութիւն նախորդ տարուան, սակայն, խումբը հանդիսացաւ ախոյեանութեան երթի ու դարձի ախոյեան: 18 մրցումի ընթացքին, մարզի ձօ Մուժահէսի տղաքը արձանագրեցին 17 յաղթանակ եւ 1 պարտութիւն: Հ.Ա.Ը.Ս.Ի հնգեակը իր դաշտին վրայ անպարտելի մնաց 17 մրցում՝ 9 Դեկտեմբեր 2016-էն 19 Մայիս 2017, երբ աւարտականին տեղի

տուալ Ռիատիի դէմ՝ 64-73 արդիւնքով:

2018-ն միութեան 100-ամեակի տարին էր: Նպատակը յստակ էր, հասնելու միջոցը դժուար, բայց ո՞չ անկարելի: Չորս տարուան մէջ Ա. դասակարգի վերջին դիրքերէն վեցերորդ, չորրորդ եւ երկրորդ դիրքերը հասած խումբ մը յաւելեալ ճիգով մը կրնար նուածել նաեւ առաջնութիւնը եւ իրականութիւն դարձնել իր բազմահազար համակիրներուն երազը:

...Եւ երազը իրականութիւն դարձաւ 15 Մայիս 2018-ին, երբ Հ.Մ.Լ.Մ. երեք տարուան «Վրէժ»ը լուծեց գլխաւոր մրցակիցն եւ յաջողեցաւ 4-3 ար-

դիւնքով պարտութեան մատնել զայն՝ նախապատուութիւն ունենալով աւարտականի եօթը խաղերը իր դաշտով սկսելու եւ աւարտելու առաւելութիւնը: Անչուշտ, դիւրին չեղաւ յաղթանակը: Պէտք եղաւ սպասել մինչեւ եօթներորդ եւ վերջին մրցում՝ գիտնալու համար Լիբանանի ախոյեանին ինքնութիւնը:

Եօթներորդ եւ վերջին մրցումին, Հ.Մ.Լ.Մ. եղաւ անխնայ եւ 74-59 արդիւնքով պասքեթպոլի անմոռանալի դաս մը տուալ Ռիատիի (22-21, 37-30, 55-69, 74-59): Հ.Մ.Լ.Մ.ի յաղթանակին կերտիչները հանդիսացան Սամ Եռնկ (21 կէտ), Ուոլֆը Հոճ (18 կէտ), Մաք-

րամ Պըն Ռամատան (14 կէտ), Խսմայլ Ահմատ (8 կէտ) եւ խմբակիցներ:

Աւարտականի եօթը մրցումներուն արձանագրուեցան հետեւեալ արդիւնքները - 94-83, 87-65, 76-72, 66-56, 76-65, 90-86 եւ 74-59:

Այս յաղթանակով Հ.Մ.Լ.Մ. եղաւ չորրորդ խումբը, որ Լիբանանի պատքեթպոլի արդի ախոյեանութեան շրջանին՝ 1993-էն ասդին, տիտղոսին կը տիրանայ: Արդարեւ, Ռիատի տիտղոսին տիրացած է 14 անգամ, Սամէս՝ 8 անգամ, իսկ Շանվիլ՝ մէկ անգամ (2012): Ախոյեանութիւնը կիսատ մնացած է 1996-ին եւ 2013-ին, առանց տիտղոսակիր ունենալու:

Հ.Ս.Ը.Ս. ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԻՏՎԱԾԻՒՆ ԿԲ ՎԵՐԱՏԻՐԱՆԱՅ... 68 ՏԱՐԻ ԵՏՔ

15 Մայիս 2018-ին, երբ Հ.Ս.Ը.Ս.ի դրույցը պատրիարքության ներկայացուցչական խումբը Լիբանանի ախոյեանութեան դիմունութիւն դիմացաւ, 68 տարուան երազ մընէ, որ լիբանանացաւ:

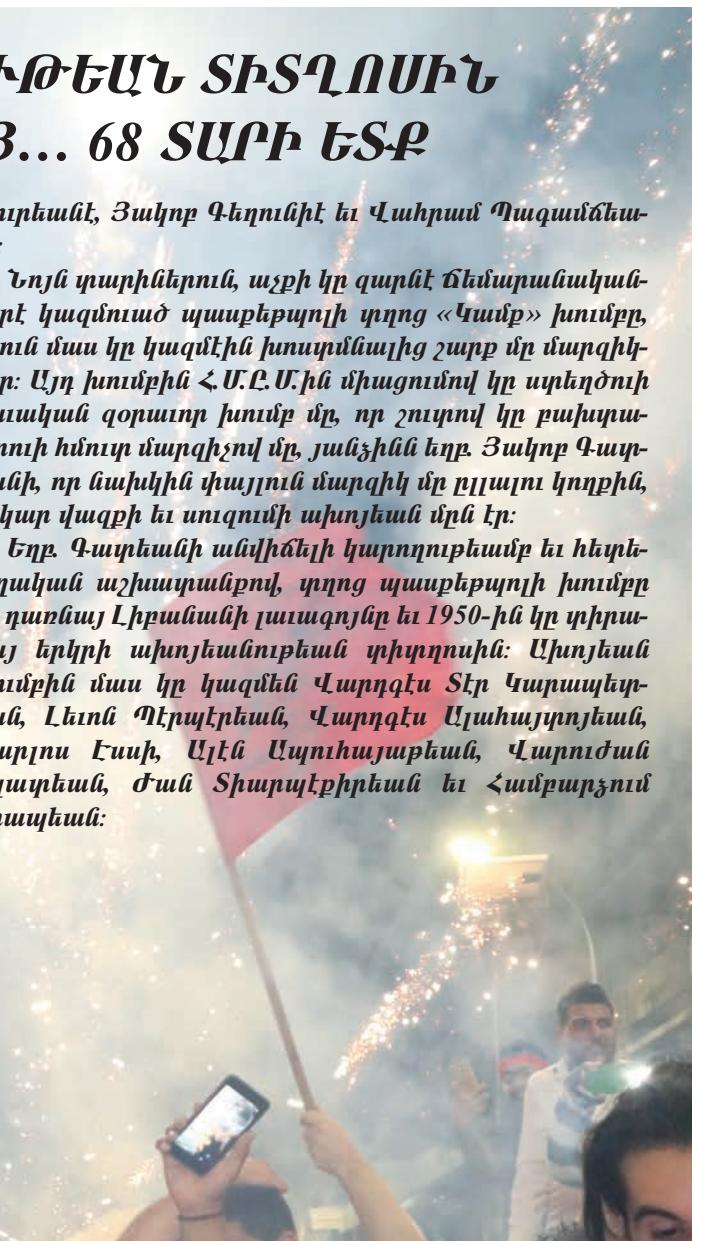
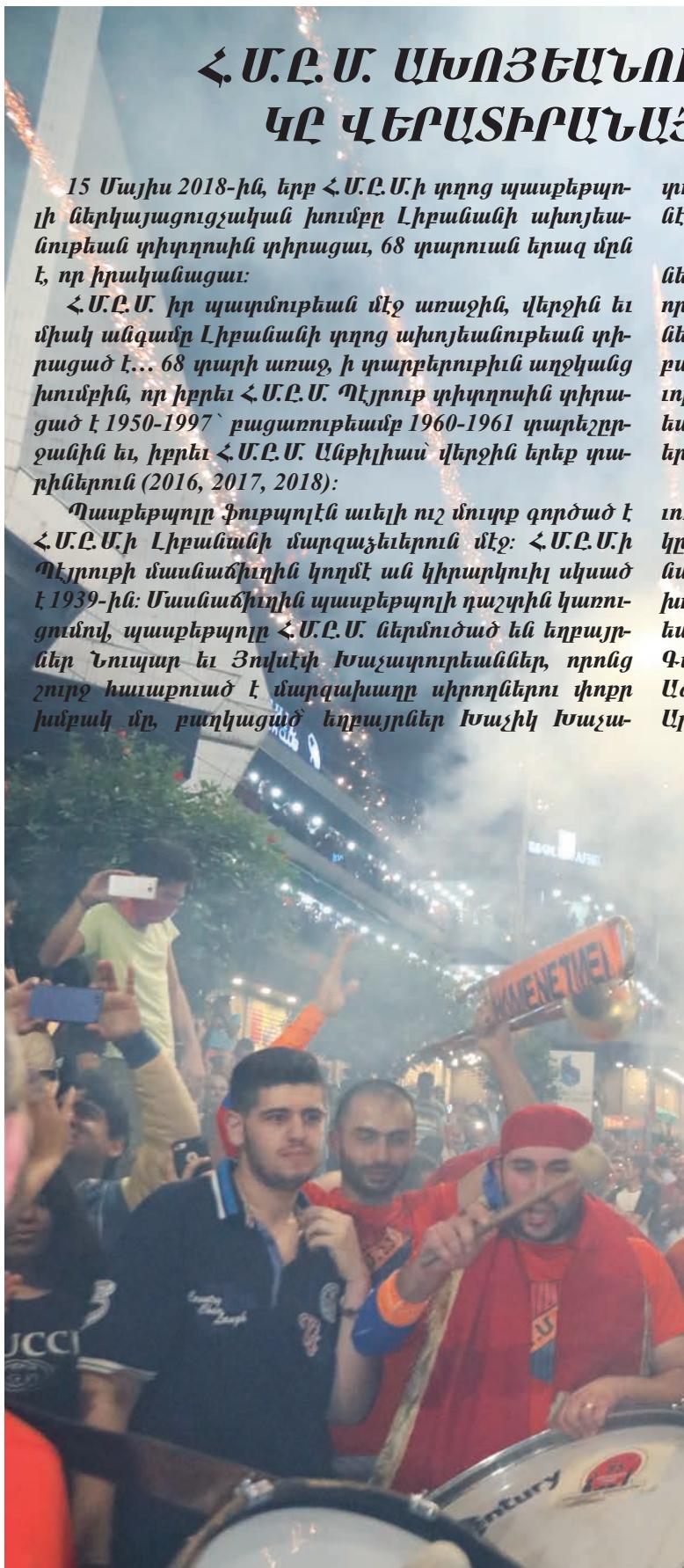
Հ.Ս.Ը.Ս. իր պատմութեան մէջ առաջին, վերջին եւ միակ անգամը Լիբանանի դրույցը ախոյեանութեան դիմացած է... 68 տարի առաջ, ի պարքերութիւն աղջկանց խումբին, որ իբրև Հ.Ս.Ը.Ս. Պէյրութ դիմունութիւն դիմացած է 1950-1997՝ բացառութեամբ 1960-1961 դարեշրջանին եւ, իբրև Հ.Ս.Ը.Ս. Ամրիլիան վերջին երեք դարիներուն (2016, 2017, 2018):

Պատրիարքով ֆուրապով և աւելի ուշ մուկք գործած է Հ.Ս.Ը.Ս.ի Լիբանանի մարզաձեւերուն մէջ: Հ.Ս.Ը.Ս.ի Պէյրութ մասնաճրիդին կողմէ ամ կիրարկուիլ սկսած է 1939-ին: Մասնաճրիդին պատրիարքով դաշտին կառուցումով, պատրիարքով Հ.Ս.Ը.Ս. ներմուծած են եղայրներ Նուպար եւ Յովսէփ Խաչառութեաններ, որոնց շուրջ հաւարուած է մարզախաղը սիրողներու փոքր խմբակ մը, բաղկացած եղայրներ Խաչիկ Խաչա-

դրուեանէ, Յակոր Գեղունիէ եւ Վահրամ Պազամճեանալէ:

Նոյն դարիներուն, աչքի կը զարնէ ճեմարանական մերէ կազմուած պատրիարքով դրույց «Կամք» խումբը, որուն մաս կը կազմէին խուպմնալից շարք մը մարզիկներ: Այդ խումբին Հ.Ս.Ը.Ս.ին միացումով կը սպեղծուի բաւական օօրաւոր խումբ մը, որ շուրջով կը բախրաւորուի հմուտ մարզիչով մը, յանձինն եղը: Յակոր Գաղեանի, որ նախկին փայլուն մարզիկ մը ըլլալու կողքին, երկար վազքի եւ սուզումի ախոյեան մըն էր:

Եղը Գաղեանի անվիճելի կարողութեամբ եւ հեղետղական աշխարհանորով դրույց պատրիարքով խումբը կը դառնայ Լիբանանի լաւագոյնը եւ 1950-ին կը դիմանայ երկրի ախոյեանութեան դիմունութիւն: Ախոյեան խումբին մաս կը կազմեն Վարդգէս Տէր Կարապետեան, Լեւոն Պէրակենան, Վարդգէս Ալահայոյեան, Գարլու Էսաի, Ալէն Ապուհայարեան, Վարուժան Ազարեան, Ժան Տիարագէրենեան եւ Համբարձում Արապեան:

Կ'արժէ նշել նաեւ, որ այս յաղթանակով Հ.Մ.Լ.Մ. փերջ մը կը դնէր ախոյեանութեան աւարտական մըրցումներուն Ծիատիի 14 տարուան յաղթանակներու շարքին, առուած ըլլալով որ Ծիատի փերջին անգամ աւարտականներու շարք մը կը կորսնցնէր... 6 Յունիս 2004-ին, Սահմանի դէմ պարտութեամբ:

Մինչեւ աւարտականներ երթը, սակայն, դիւրին չեղաւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի կազմին համար, որ ախոյեանութեան երթի ու դարձի մըրցումներուն արձանագրեց 15 յաղթանակ եւ 3 պարտութիւն: Խումբը երթին իր դաշտին վրայ պարտութիւն մը կրեց Լուէյզիկին (մէկ կէտով՝ 91-92), իսկ դարձին երկու անգամ տեղի տուաւ Շանվիլի (103-100) եւ Ծիատիի դիմաց (87-82): Ֆայնը 8-ի մըրցումներուն ան յաղթեց 6 մըրցում եւ պարտուեցաւ 2 մըրցում՝ Ծիատիի (86-85) եւ Պէյրութի դէմ (92-88): Այսուհետեւ, ան սրբնթաց ուղղուեցաւ դէպի աւարտական:

Ստորեւ՝ տարեշրջանին ընթացքին խումբին արձանագրած արդիւնքներուն պատկերը:-

ԵՐԹԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Հ.Մ.Լ.Մ.-Պէյրութ 89-68

Սահման-Հ.Մ.Լ.Մ. 67-79

Հ.Մ.Լ.Մ.-Լուէյզի 91-92

Պիպլոս-Հ.Մ.Լ.Մ. 80-90

Հ.Մ.Լ.Մ.-Անթունիէ 91-75

Հ.Մ.Լ.Մ.-Թատամոն

97-83

Հ.Մ.Լ.Մ.-Շանվիլ 110-77

Մութթահէտ-Հ.Մ.Լ.Մ.

74-81

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 92-84

ԴԱՐՁԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Պէյրութ-Հ.Մ.Լ.Մ. 81-86

Հ.Մ.Լ.Մ.-Սահման 105-97

Լուէյզի-Հ.Մ.Լ.Մ. 63-89

Հ.Մ.Լ.Մ.-Պիպլոս 91-68

Անթունիէ-Հ.Մ.Լ.Մ.

92-108

Թատամոն-Հ.Մ.Լ.Մ.

94-108

Շանվիլ-Հ.Մ.Լ.Մ. 103-100

Հ.Մ.Լ.Մ.-Մութթահէտ 94-72

Ծիատի-Հ.Մ.Լ.Մ. 87-82

ՖԱՅՆԼԼ 8-Ի ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Հ.Մ.Լ.Մ.-Սահման 94-79

Ծիատի-Հ.Մ.Լ.Մ. 86-85

Հ.Մ.Լ.Մ.-Պէյրութ 91-73

Շանվիլ-Հ.Մ.Լ.Մ. 78-92

Սահման-Հ.Մ.Լ.Մ. 81-83

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 98-69

Պէյրութ-Հ.Մ.Լ.Մ. 92-88

Հ.Մ.Լ.Մ.-Շանվիլ 93-78

ՓԼԷՅ-ՕՖԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐ

Հ.Մ.Լ.Մ.-Լուէյզի 97-77

Լուէյզի-Հ.Մ.Լ.Մ. 68-94

Հ.Մ.Լ.Մ.-Լուէյզի 94-83

ԿԻՍԱԻԱՐՏԱԿԱՆ

Հ.Մ.Լ.Մ.-Սահման 121-79

Սահման-Հ.Մ.Լ.Մ. 68-89

Հ.Մ.Լ.Մ.-Սահման 119-65

ԱԻԱՐՏԱԿԱՆ

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 94-83

Ծիատի-Հ.Մ.Լ.Մ. 87-65

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 76-72

Ծիատի-Հ.Մ.Լ.Մ. 66-56

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 76-65

Ծիատի-Հ.Մ.Լ.Մ. 90-86

Հ.Մ.Լ.Մ.-Ծիատի 74-59

Նշենք, որ ախոյեան խումբին մաս

կազմեցին հետեւեալ մարզիկները:-

Սամ Եռնկ, Ուոլթը Հոճ, Մաքրամ Պըն Ծամատան, Խսմայիլ Ահմատ, Հայկ Ինձըրքոչեան, Էլի՛ Շամուն, Քարիմ Զէյնուն, Քարամ Մըշքէֆ, Սեւակ Քէթէնձեան, Վարանդ Քիլէնձեան, Փառլօ Պէտիկեան եւ Հայկ Խաչերեան:

Հ.Մ.Լ.Մ. ՆԱԵՒ ԲԱԺԱԿԱԿԻՐ

Լիբանանի պասքեթպոլի ախոյեանութեան տիրացումը կը յաջորդէր բաժանութիւններու տիտղոսակիր Ծիատիի դէմ եւ 77-70 արդիւնքով պարտութեան կը մատնէր զայն:

2 Մայիս 2018-ին, բաւական բուռն պայքարէ մը ետք, Հ.Մ.Լ.Մ. կը խլէր Լիբանանի պասքեթպոլի բաժանութիւններու կը ճակատէր վերջին տարիներու տիտղոսակիր Ծիատիի դէմ եւ 77-70 արդիւնքով պարտութեան կը մատնէր զայն:

Հ.Մ.Լ.Մ. բաժանութիւններու պատկանի աւարտականին կը հասնէր պարտութեան մատնելէ ետք Հունիսը եւ Անթունիէն: Շանվիլի դէմ խումբին մըրցումը կը ջնջուէր՝ վերջինին մըրցաշարքէն քաշուելու պատճառով:

Աւարտական մըրցումի յաղթանակին մէջ իրենց բաժինը կ'ունենային Հայկ Ինձըրքոչեան (9 կէտ), Սամ Եռնկ (25 կէտ), Քարիմ Զէյնուն (3 կէտ), Էլի՛ Շամուն (6 կէտ), Ուոլթը Հոճ (14 կէտ), Խսմայիլ Ահմատ (16 կէտ) եւ Մաքրամ Պըն Ծամատան (4 կէտ):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի 100-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՓԱՌԱՏՈՆ՝ «ՊԱՏՈՒԱԲԵՐ ԱՆՑԵԱԼՔՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ԱՊԱԳԱՅ» ԲՆԱԲԱՆՈՎ

Թղթակից

ՊՈՒՐՃ ԴԱՍՈՒՏ

Fարձը հովանաւորութեամբ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսին, հովանաւորութեամբ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան, նախագահութեամբ Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Շահէ Եպս. Փանոսեանին, կազմակերպութեամբ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան եւ ներկայութեամբ բազմահազար հայորդիներու, Կիրակի, Յ Յունի 2018-ին, Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի դաշտին վրայ տեղի ունեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի 100-ամեակին նուիրուած փառատօնը՝ «Պատուաբեր անցեալքն յաղթական ապագայ» բնաբանով:

Փառատօնը ընթացք առաւ Լիբա-

նանի, Հայաստանի եւ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի դրօշակներուն ծածանումով՝ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի շեփորախումբին կողմէ հնչած Լիբանանի, Հայաստանի եւ Հ.Մ.-Լ.Մ.ի հիմնադրութեան 100-ամեակին նուիրած քայլերգներով:

**ԶԱՀԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ ԵՒ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ
ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Փառատօնին սկիզբը տեղի ունեցաւ ջահավառութիւն։ Վաստակաշատ նախկին խմբապետներ՝ եղբ. Աքօ Սոսիկեան եւ քոյր Յասմիկ Սուրատեան Շրջանային Խմբապետութեան հետ կատարեցին 100-ամեակի ջահավառութիւնը։ Ապա, խումբ մը սկառուներ գործադրեցին օրուան գեղարւեստական յայտագիրը, որուն ընթացքին անոնք դաշտին մէջտեղ պատկերուած Արարատի ստորոտին կազմեցին Արեւմտահայաստանի քարտէսը։ Այնուհետեւ, ներկայացուցին պա-**

րերու շարք մը եւ Ֆլեշմոայ՝ Սարդարապատի եւ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Անթիկասի մայրավանքի շրջափակին մէջ կառուցուած Հայաստանի Հանրապետութեան 100-ամեակի յուշակոթողներու ձեռային-ներուն դիմաց։

Ֆլեշմոայի ընթացքին հնչեց 100-ամեակի յուշակոթողին մասին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսին արտասանած պատգամէն բաժին մը։

Լիբանանի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ

ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ

Հ.Մ.-Լ.Մ.ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան խօսքը արտասանեց եղբ. Հայկ Թապագեան։ Դաշտը լեցուցած ժողովուրդն ու պատկան մարմիններու ներկայացուցիչները ողջունելի ետք, եղբ. Թապագեան դիտել տուաւ, որ իր հիմնադրութեան առա-

Լուսանկարները՝ ԱՐԱՄ ՍՈՍՈՒՆԵԱՆԻ՝ AMAYA

Ձին տարիներէն Հ.Մ.Լ.Մ.ը հանդիսացաւ ոգեւորիչ ուժ, ծառայեց հայութեան՝ հայրենիքի մէջ թէ անկէ դուրս, եղաւ մարզական խաղերուն առաջնորդն ու դրօշակիրը, կերտեց յաղթանակներ՝ ժողովուրդին պարզեւելով փառքի ու պարծանքի օրեր: Ան ըսաւ, որ իր գոյութեան 100 տարիներուն Հ.Մ.Լ.Մ.ը եղաւ ծննդավայրը սկառուտութեան եւ մարմնակրթութեան՝ սատարելով նաեւ ազգապահպանման, հայ անհատի դաստիարակութեան՝ ֆիզիքապէս եւ հոգեպէս:

Եղբ. Թապագեան իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ 100 տարի առաջ կերտուած Հայաստանի Հանրապետութեան, որ հիմը հանդիսացաւ այսօրւան անկախ Հայաստանին՝ աւելցնելով, որ 100 տարի առաջ հիմնուած Հ.Մ.Լ.Մ.ը իր շուրջը ունեցաւ սկառուտական եւ մարզական հզօր բանակ մը, որ նուիրաբերումով եւ զոհողութեամբ ծառայեց ազգին ու տէր կանգնեցաւ Եռագոյնին:

«Երկար ուղի կտրած է Հ.Մ.Լ.Մ.ը՝ համելու իր պատմութեան այս պատւարեր փուլին: Այդ պատմութեան իրենց ներդրումը ունեցած են բազմաթիւ Հ.Մ.Լ.Մ.-ականներ, որոնք գործեցին ու անցան՝ անոնց գործը եւ Ար-

ցախեան ազատագրական պայքարին համար նահատակուած Վարդան Բախչեաններն ու Վիգէն Զաքարեանները վկայ: Ազգային սկզբունքներու վրայ հիմնուած որեւէ կազմակերպութիւն կամ միութիւն, որ կը գոյատեւէ եւ կ'ունենայ իր հիմնադրութեան ամեակները, անպայման այս բոլորը կը պարտի իր անդամներու հաւաքական ճիգերուն, զոհաբերութեան եւ կամաւոր աշխատանքին: Պիտի տանք ի շահ ազգին ու հայրենիքին, որպէսզի անա-

ղարտ մնայ մեր ազգային դիմագիծը, միութենական ոգին եւ հաւաքական կամքը», շեշտեց եղբ. Թապագեան:

Շարունակելով, ան հաստատեց, որ իրենց նախորդներուն նման այսօրւան միութենականներն ալ յանձնառու են շարունակելու առաքելութիւնը՝ շնորհիւ հայու գիտակցութեան եւ Հ.Մ.Լ.Մ.-ականի հաստատակամութեան: 100-ամեակի առիթով Հ.Մ.Լ.Մ.-ի մեծ ընտանիքը պատրաստէ քալելու հիմնադիրներուն ուղիէն՝

պատրաստելու համար առողջ, պարտականութեան գիտակից, արի ու վեհանձն սերունդներ:

**ԿԵՂՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
100-ԱՄԵԱԿԻ ՊԱՏԳԱՄԸ**
Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան պատգամը փոխանցեց ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան: Անդիտել տուաւ, որ արդար հպարտութեամբ, այսօր, Հ.Մ.Լ.Մ.ի Լիբանանի ընտանիքը փառատօնով մը կը նշէ Հայկական պետականութեան վերականգնման եւ իր սիրելի միութեան հիմնադրութեան 100-ամեակի զոյգ տարեդարձները:

28 Մայիսի կարեւորութեան անդրադառնալով, եղբ. Մկրտիչեան նշեց, որ այդ օրը նոր էջ կը բացուէր Հայոց պատմութեան մէջ, ազատ ու անկախ եր երկրին մէջ Հայը կը դառնար լիիրաւ քաղաքացի, կ'ունենար բանակ, խորհրդարան, կառավարութիւն, դատական եւ դիւնագիտական համակարգ: Հայաստան վերստին կը յայտնըւէր աշխարհի քաղաքական քարտէսներուն վրայ, եւ Հայ մարդը կը վերագտնէր ազգային իր արժանապատութիւնն ու հպարտութիւնը: Այդ վերագարթօնքին մէջ Հ.Մ.Լ.Մ.ի հիմնադրութեան ակնարկերով ան ըսաւ. «Նոր Հայութեան ստեղծման ճիգին իր

մասնակցութիւնը կը բերէր Նոյեմբեր 1918-ին հիմնուած Հայ Մարմնակըրթական Ընդհանուր Միութիւնը, որ հազիւ ստեղծուած, կը լծուէր որբերէն կամաւոր բանակ պատրաստելու նուիրական աշխատանքին, հայ նորահաս սերունդները կրթելու, դաստիարակելու եւ հայեցի առողջ միջնորդութիւնի մէջ մեծցնելու առաքելութեան: Հայութեան ծոցէն եւ Հայութեան համար ծնած այս միութիւնը, այնուհետև, Մայիս 28-ին հետ կը շարունակէր իր անբաժան երթը եւ իր անփոխարինելի տեղը՝ կ'ունենար մեր ժողովուրդի կեանքին մէջ: Հ.Մ.Լ.Մ.ը կը դառնար Մայիս 28-ի արժէքներուն դրօշակիրը եւ Եռագոյնին պաշտպանը»:

Շարունակելով, եղբ. Մկրտիչեան լուսարձակի տակ առաւ միութեան 100 տարուան բեղուն կեանքն ու հարուստ գործունէութիւնը՝ հաստատելով, որ ամբողջ դար մը միութիւնը եղաւ ազգային արժէքներու պահպան, ազգային սերունդներու կերտիչ եւ ազգային իրաւունքներու հետապնդման նուիրուած միութիւն, որուն սկաուտական եւ մարզական շարքերուն մէջ հասակ առին իրերայաջորդ սերունդներ՝ այս համոզումով, այս դաստիարակութեամբ եւ «մի՛շտ պատրաստ» գործելու տրամաբանութեամբ: Փառատօնին անդրա-

դառնալով, ան ըսաւ, որ փառատօնը միութեան 100-ամեակի տօնակատարութիւններէն մէկն է միայն, իսկ գլխաւոր տօնակատարութիւնները ընթացք պիտի առնեն այս ամառ Հայաստանի մէջ տեղի ունենալիք համաՀ.Մ.Լ.Մ.ական բանակումով, շքեղ տողանցքով, Վահան Զերազի կիսանդրիին բացումով եւ 100-ամեակի պաշտօնական հանդիսութեամբ:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետը հաստատեց, որ 100-ամեակը տօնակատարութիւններէն անդին առիթ է Հ.Մ.Լ.Մ.ի ընտա-

Նիքին համար վերանորոգելու իր ուխտը՝ ազգային մեր ընդհանրական նպատակներուն ծառայելու, կերտելու հայ նորահաս սերունդներ՝ ազգային առողջ մթնոլորտի մէջ, իրենց ազգին ու հայրենիքին նկատմամբ յանձնառութեան գիտակից: Ան աւելցուց, որ մերօրեայ բազում մարտահրաւէրներու լոյսին տակ, միութեան ուսերուն դրուած է մեծ ու պատասխանատու բեռ՝ մեր պատանիներն ու երիտասարդները համախմբելու, դաստիարակելու եւ ազգային նպատակներով առաջնորդելու համար: «Հ.Մ.Լ.Մ.ի պատմութիւնը լաւ պէտք է սերտել՝ տեսնելու համար, թէ մարմնակրթական այս միութիւնը ինչպէ՞ս կարողացած է դար մը ամբողջ կանգուն մնալ հաւատաւոր սկառտաներու, նույիրեալ մարզիկներու եւ անձնուէր վարչականներու նիւթական ու բարոյական հսկայական զոհողութիւններուն շնորհիւ: Հ.Մ.Լ.Մ.ի անցեալը լաւ պէտք է ուսումնամիրել՝ գիտնալու համար, թէ ի՞նչ կը նշանակէ միութենականութիւն, ի՞նչ կը նշանակէ մարզական ոգի, ի՞նչ կը նշանակէ կամաւոր աշխատանք, լուս եւ հետեւողական ծառայութիւն, առանց որեւէ ակնկալութեան ու վարձատրութեան», յայտնեց ան:

Ապա, եղբ. Մկրտիչեան լուսարձա-

կի տակ առաւ Հ.Մ.Լ.Մ.-ժողովուրդ սերտ ու անկեղծ կապը՝ նշելով, որ «Մեր ժողովուրդը ակնածանքով կը նայի Հ.Մ.Լ.Մ.ին, որովհետեւ քաջ գիտէ, որ ան ազգային ներշնչումի եւ խանդակառութեան մնայուն աղբեւր կը հանդիսանայ: Երբ «Յառաջ նահատակ»ը կը հնչէ մեր մարզադաշտերուն վրայ, ամբողջ հայ ժողովուրդի զաւակներուն սրտերն են, որ կը թնդան ազգային ապրումներով: Երբ մեր տղաքն ու աղջիկները կը տողանցեն դաշտերու վրայ՝ հայ ժողովուրդի պայծառ ապագան է, որ կը պարզուի մեր դիմաց: Երբ մետալակիր մեր մարզիկները կը դիմաւորենք՝ իրենց յաջողութիւններուն մէջ հաւատաւոր միութենականներու քրտինքն ու վաստակն է, որ կը տեսնենք: Ու երբ մեր մատղաշ սկառտաները կը տեսնենք, անոնց մէջ վաղուան յանձնառու հայերն են, որ կ'ողջունենք»:

Իր խօսքը եզրափակելով, եղբ. Մկրտիչեան յայտնեց, որ 100-ամեակը բոլորած միութիւնը յառաջիկային պիտի ըլլայ աւելի՛ հայկական, աւելի՛ ընդհանուր եւ աւելի՛ արդիական միութիւն՝ աշխարհասփիւռ իր 110 մասնաճիշտերով, իր հայրենատենչը ըսկառտաներով ու հայրենակարօտ մարդկիներով:

ԴՐՈՇՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՍԱԻՐՈՐ

ՄՈՒՏՏՔԸ ՄԱՐԶԱԴԱՒԱՇՏ

Խօսքերուն յաջորդեց փառատօնին երկրորդ բաժինը՝ առաջնորդութեամբ Հ.Մ.Լ.Մ.ի Շրջանային Վարչութեան շեփորախումբին, որուն կարմիր, կարոյտ, նարնջագոյն դրօշներով հետեւեցան Հ.Յ.Դ. Լիբանանի երիտասարդական Միութենէն անդամներ: Ցիշեալ դրօշներուն հետեւեցաւ լիբանանեան դրօշը:

Յատկանշական եղաւ հայկական եռագոյնին մարզադաշտ մուտքը, ինչ որ ներկայ հազարաւոր բազմութեան մօտ ստեղծեց մեծ խանդակառութիւն:

Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով, Եռագոյնով տողանցեցին հարաւային Լիբանանի մէջ հաստատուած Ֆինիկի միջազգային խաղաղարարութերուն մաս կազմող հայկական բանակի խումբ մը զինուորներ, որոնք արժանացան լիբանանահայութեան ջերմ ծափողոյններուն: Անոնք տողանցելէ ետք կանգնեցան Արեւմտահայաստանի քարտէսին ետին՝ իբրեւ պահապան հայոց ազատ, անկախ ու միացեալ Հայաստանին:

Եռագոյնէն ետք դաշտ մուտք գործեց Հ.Մ.Լ.Մ.ի 100-ամեակի դրօշը, որուն յաջորդեց Շրջանային խմբակետութեան տողանցքը:

ՀՕՊ

ՏՈՂԱՆՑՔԸ

Կարգը հասաւ սպասուած տողանցքին:

Յաջորդաբար տողանցեցին Հ.Մ.-Ը.Ի Լիբանանի 10 մասնաճիւղերը՝ Պէյրութի, Զաւէի, Թրէփոլիի, Պուրճ Համուտի, Այնձարի, Ճիւնիի, Անժիլիասի, Ժրտէյտէի, Պառւշրիէի եւ Ռառտայի մասնաճիւղերու սկառուտական խումբերը իրենց երէցներով, պարմանուհիներով, արիներով ու արենոյշներով, գայլիկներով, արծիկներով ու մոկլիներով։

Տողանցեցին նաեւ նախկին սկառուտ խմբապետներն ու խմբապետուհիները։ Ապա դաշտ մուտք գոր-

ախոյեաններու խումբը, աթէեթիզմի, հեծելարչաւի, թրէաթլոնի խումբերը, ճատրակի մարզիկները, Հ.Մ.-Ը.Ի Թրէփոլիի մարզիկները, Պուրճ Համուտի, Անժիլիասի եւ Պառւշրիէի ֆութպոլի եւ պասքեթպոլի մարզիկները, ինչպէս նաեւ՝ քոնկ ֆութ եւ ուռուշուի մարզիկները։

Տողանցքին միացան ԼեվԱՄ-ի մարզախաղերուն մասնակից հայկական վարժարանները. Ազգային Եղիշէ Մանուկեան քոլէճ, Ազգային Միացեալ վարժարան, Անարատ Յղութեան Սրբոց Հռիփսիմեանց վարժարան, Հայ Աւետարանական թորոսեան

ծեցին Հ.Մ.-Ը.Ի մարզական միաւորները, որոնց շարքին՝ Փութպոլի դպրոցը, Փութպոլի ներկայացուցչական կազմն ու կրտսերները, Հ.Մ.-Ը.Ի պասքեթպոլի աղջկանց խումբերը՝ իրենց ախոյեանական բաժաներով, Հ.Մ.-Ը.Ի պասքեթպոլի աղջկանց խումբին՝ կազմի կազմութեան մասնաբանը՝ «Պատուաբեր անցեալէն յաղթական ապագայ»։

Տողանցքի աւարտին, խումբ մը սկառուտներ հայերէն տառերով կազմեցին 100-ամեակի նշանաբանը՝ «Պատուաբեր անցեալէն յաղթական ապագայ»։

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ՓԱԿՄԱՆ ԽՕՍՔԸ

Փառատօնին փակման խօսքը արտասանեց եւ հայրական իր պատգամը փոխանցեց Լիբանանի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Շահէ Եպս. Փանոսեան։ Ան լուսարձակի տակ առաւ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հ.Մ.-Ը.Ի հրմանդրութեան 100-ամեակները՝ դիտել տալով, որ միութիւնը իր գոյութեան ամբողջ ընթացքին, Եռագոյնի խորհրդաւոր հովանիկն տակ, Հայաստանի սիրով տոգորուած եւ հայութեան ծառայութեան գործին կոչուած սերունդներ կազմաւորեց։

«Անկասկած, մեր ազգային պատմութեան ամէնէն խրոխտ եւ ամէնէն գորել դէպքերէն մէկն էր 28 Մայիս 1918-ին հռչակուած Հայաստանի անկախութիւնը, որ կ'իրականանար Հայոց Յեղասպանութեան արհաւիրքներու մթնոլորտին մէջ, վեց դարերու ստրկութեան մռայլ պայմաններէն ետք, երբ հայ ժողովուրդը դարձած էր արիւնաքամ եւ Հայաստանը բոլորովին լքուած էր իր բախտին՝ իրողապէս անէանալու սպառնալիքին տակ», ըսաւ Առաջնորդը՝ աւելցներով, որ նման դառն պայմաններու մէջ էր, որ Արամ Մանուկեանի ղեկավարութեամբ ոտքի կանգնեցաւ Հայութիւնը, մղեց ճակատամարտներ, արիւնը խառնեց հայրենի հողին ու իր սեփական բազուկի ուժով ապահովեց իր ազատութիւնը։

«Հայաստանի Հանրապետութեան

Հ.Մ.Ը.Ս. ՊԵՅՐՈՒԹԻ ՓԻՆԿ-ՓՈՆԿԻ ԱՂՋԱՆՑ ԽՈՒՄԲԸ ԿԸ ՀԱՆԴԻՍԱՆԱՅ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ

15 Մայիսին, Հ.Մ.Ը.Ս. ՊԵՅՐՈՒԹԻ փինկ-փոնկի աղջկանց խումբը հանդիսացաւ Լիբանանի Աղջակարգի երկրորդ, երր աւարդականին 3-0 արդիւնքով պարզութիւն մը կրեց Նավուա Քամարիէն։

Կահաւարդականին, Հ.Մ.Ը.Ս. 3-2 արդիւնքով յաղթեց Արմավ Ռուալ Ռիազա Քիարշիւային։

Հ.Մ.Ը.Ս. փինկ-փոնկի այս դարեւրջանի խումբին մաս կազմեցին քոյրեր Նոել Քէշշիւան, Լարա Քէչէպաշիւան, Սեւան Չարմարճիւան եւ Միրէյ Պոյաճիւան՝ մարզիչ ունենալով եղր. Բաֆֆի Մունջողլիւանը։

100-ամեակին առիթով պարտինք հեղ մը եւս նայիլ մեզի ազատութիւն պարգեւած մեր ազգի հերոսներու կեանքի օրինակին, որպէսզի կենդանանք հաւատքով, տեսիլքով, երազով, իղձերով եւ խտէալներով։ Այլապէս ի՞նչ կ'արժէ 100 տարի առաջ ձեռք բերւած ազատութիւնը, եթէ այսօրուան մեր կեանքով եւ աշխատանքով մենք չենք ձգտիր հասնելու մեր ժողովուրդի անկատար իղձերուն եւ տենչերուն։ Ի՞նչ կ'արժէ ազատ ու անկախ Հայաստանը, եթէ անոր հողին ու քարին մէջ չենք ուզեր զետեղել սեփական մեր կարողութիւններուն դրոշմը։ Ի՞նչ կ'արժէ ազատութիւնը, եթէ չենք ձգտիր աւելի լուսաւոր ու պայծառ արշալոյներ քանդակել հայրենի երկնակամարին վրայ ու դէպի նոր վերելք եւ յաղթանակ առաջնորդել մեր կեանքին ճամբան», ըստ Շահէ Եպս. Փանոսեան։ Այս պարունակին մէջ Առաջնորդը կոչ ուղղեց ազգովին ոգեւորուելու, որպէսզի Լիբանանի

մէջ ու աշխարհի չորս ծագերուն շարունակենք ապրիլ իբրեւ հայ մարդ, որ գալիք 100-ամեակներու յուսավառ իրադարձութիւններուն տեսիլքով պիտի մէջ իր ագդային գոյապայքարը։

Իր պատգամին աւարտին,

Առաջնորդը ըստ, որ պէտք է փառք տանք Աստուծոյ համայնական մեր կեանքին մէջ գործող մեր եկեղեցիներուն, կառույցներուն, միութիւններուն եւ կազմակերպութիւններուն համար, որոնք «ազատ ու անկախ Հայաստանի սիրով, մեր ժողովուրդի բարոյական ամրութեան համար, հանապազօրեայ աշխատանքով մեզի հետ են սփիւռքեան մեր կեանքին մէջ,

որպէսզի մեր ազգի մատղաշ սերունդը լսէ Հայաստանի կանչը եւ վառպահէ ազատութեան ու անկախութեան տեսլականը»։

Հուսկ, փառատօնը աւարտեցաւ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով եւ հրավառութեամբ։

PINK
Kimberley
AUSTRALIA

PinkKimberley.com.au

Diamonds Beyond Rare

Pink Kimberley is an exquisite blend of natural Australian pink diamonds from the Argyle mine and white diamonds surrounded by 18ct gold. The jewellery designs are unique and distinctive. Australian Argyle pink diamonds are the rarest & most precious diamonds in the world.

Հ.Ա.Օ.Ս.Ի ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒՄ ՆԱԽԱՐԴԻԵԱՆ 28-ՐԴ ԽԱՂԵՐԸ ՄԵՐԻԼԵՆՏԻ ՄԵԶ

Թղթակից Մերիլենտ

Հ.Ա.Օ.Ս.Ի Արեւելեան Մ. Նահանգներու Նախարդեան 28-րդ խաղերը տեղի ունեցան Մերիլենտի մէջ, 30 Յուլիսին և Յուլիս 2018, նախաձեռնութեամբ Հ.Ա.Օ.Ս.Ի Շրջանային Վարչութեան, հովանաւորութեամբ թեմի Առաջնորդ Օշական Արք. Չոլոյեանի, ներկայութեամբ Հ.Ա.Օ.Ս.Ի Կերպոնական Վարչութեան անդամ եղը. Հրաչ Մեսրոպեանի եւ հիրընկալութեամբ Հ.Ա.Օ.Ս.Ի Ուաշինկթընի մասնածիւղին: Բացման հանդիսութեան ներկայ եղան Արցախի Հանրապետութեան ներկայացուցիչ Ռոպէրթ Աւետիսեան (դեսպան Գրիգոր Յովհաննիսիսեանի հետ ան ներկայ եղաւ նաեւ երեկոյեան ընթրիփին), Հ.Յ.Դ. Կերպոնական Կոմիտէի անդամ Վահէ Թանաշեան եւ ՀՕՄ-ի Արեւելեան Մ. Նահանգներու շրջանի ներկայացուցիչ Սեւան Գոյէճեան: Պատուոյ նախագահութիւնը ստանձնած էին տէր եւ տիկին Սամիկ եւ Վարդենի Ժարեան:

Մասնակցողները վայրէեան մը

յոտնկայս յարգեցին յիշատակը տարիներ շարունակ Հ.Ա.Օ.Ս.Ի-ին ծառայած, Տիթրոյլիթի մասնածիւղի «սիւն»երէն՝ եղբայր Սոնի Կավուրին:

Չորս օրերու վրայ երկարող խաղերու ընթացքին, դաշտերու վրայ, պանդոկի միջանցքներուն եւ ամէնուրեք Հ.Ա.Օ.Ս.ական մարզիկը հանդիպեցաւ իր հարազատներուն, որոնք ժամանածէին Արեւելեան Մ. Նահանգներու զանազան մասնածիւղերէն:

Բոլոր մարզիկները, սկաուտները եւ համակիրները խումբ առ խումբ ժամանեցին Ուաշինկթըն, ուր տեղի ունեցաւ մասնածիւղերու պատասխանատուներու կարճ ժողով մը, բացատրելու շաբաթավերջի մարզախաղերուն դասաւորումը, օրէնքները եւ կարգապահական խստապահանջպայմանները:

Հ.Ա.Օ.Ս.Ի տարեկան այս խաղերը, առիթ մըն են սատարելու Հ.Ա.Օ.Ս.ի վսեմ նպատակին, երբ շրջանի մասնածիւղերէն ժամանած Հ.Ա.Օ.Ս.ականներ եւ համակիրներ, գոտեպնդուած Հ.Ա.Օ.Ս.ի շունչով եւ ոգիով, կը հաւաքուին նախարարեան խաղերու դրօշին տակ՝ մըցելու հայկական ազնիւ ոգիով, ստեղծելու խանդավառ

մթնոլորտ մը, ծառայելու «Բարձրացիր-բարձրացուր»ին, միշտ ի միտի ունենալով, որ այս խաղերէն յաղթական դուրս պիտի գայ Հ.Ա.Օ.Ս.ը միայն:

Ծնողներ ու բարեկամներ ոգեւորիչ խանդավառութեամբ մը այցելեցին դաշտէ դաշտ, քաջալերելով իրենց մարզիկները, որպէսզի նորանոր յաղթանակներ արձանագրեն իրենց մասնածիւղերուն համար, առանց անդրա-

դառնալու, որ Հ.Մ.Լ.Մ.-ին իրենց անդամակցութիւնը ինքնին ամենամեծ յաղթանակն է մեր ազգային դիմագիծի պահպանման ճիշերուն մէջ: Փակման հանդիսութեան աւարտին տեղի ունեցաւ բաժակներու եւ յուշատախտակներու բաշխում:

Յ Յուլիսի երեկոյեան տեղի ունեցաւ յաղթանակի ճաշկերոյթ-պարահանդէսը: Պաշտօնական բաժինը բացւեցաւ պատոյ հիւրերու մուտքով: Օրուան երգիչն էր Արմէնչիկը:

Նաւասարդեան 28-րդ խաղերու «Ամէնէն աւելի բարելաւուած մասնածիւղին բաժակը» ստացաւ Շիքակոյի մասնածիւղը, իսկ «Տիպար մասնածիւղի բաժակը»՝ Պոսթընի մասնածիւղը:

Արդիւնքները պարզեցին հետեւեալ պատկերը:

1. Ուաշինգթոն եւ Նիւ Եորք 43 կէտ
3. Շիքակո 38 կէտ
4. Պոսթըն եւ Տիֆլոյթ 18 կէտ
6. Մերիմչք Վալի 10 կէտ
7. Նիւ Ճըրզի 5 կէտ
8. Թորոնթո 4 կէտ

Չորս մասնածիւղեր՝ Փրովիտընս, Ֆիլատելֆիա, Ֆլորիտա եւ Ալպընի չկարողացան որեւէ կէտ ապահովել:

ԱՆԴՐԱԿԱՐՁ

ՀԱՐԻՒԹԱՄԵԱՅ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի ՏԵՍԼԱԿԱՆՈՎ

Հ.Մ.Լ.Մ.Ի Արեւելեան Մ. Նահանգներու շրջանի այս գարուան Նախարարեան խաղերը շաբ աւելի յիշապակնելի էին, նկատի ունենալով որ այս գարի նաև կը նշուի Հ.Մ.Լ.Մ.Ի հարիւթամեակը:

Միութիւն մը, որ արժանի է իրայագուոկ շրանշանի:

Այո... Հ.Մ.Լ.Մ.Ի հարիւթամեայ այս շրանշանը անհապի մը պրուած չէ: Ընդհակառակը, անկէ շաբ աւելին է, որովհետեւ անկ'արժենորէ շրջաններ, հունձքեր եւ սերունդներ:

Հարիւթամեայ այդ շրանշանին մէջ կայ համեսպուրիւն, հաւաքը, ծառայութիւն եւ մարզավայել հայորդիի պիպար:

Բնականարար, այս պատճառով է, որ մենք մեր զաւակները կը յանձնենք այս միութեան, պապրասպելու համար արի եւ վեհանձն հայորդիներ, բարձրանալու եւ անոնց հետ ալ բարձրացնելով սերունդ մը:

Այսպէս է որ կը գործէ Հ.Մ.Լ.Մ.Ը:

Այս գեալականով է, որ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի հիմնադիրները սպեղծեցին այս միութիւնը:

Ցիշապակնելի է, որ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի համար, անձին օրինակով գործելու հասկացողութիւնը իր ներշնչման աղքիւրը ունի միութեան ծրագիր-կանոնագիրը, որ իր էութեամբ եւ չգուտմով կապարեալ եւ օրինակելի ամբողջութիւն մըն է:

Հեկեւողականօրէն պապրասպուած, լաւապէս թրծուած եւ սերունդէ սերունդ փոխանցուած շահը կը բոցավառի:

Իրայագուոկ նկարագիր կազմնելու, բարյական անաղարփ դիմագիծ կերպելու զանազան եւ ճնշերէն ու միջոցներէն ամէնէն հիմնականը նոյնինքն Հ.Մ.Լ.Մ.Ականի պիպարն է: Եւ այդ պիպարն է, որ կը մնայ Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան յաջողութեան մեծագոյն զաղղնիրը:

Նախարարեան այս խաղերը, որոնք գեղի ունեցան Ուաշինգթոնի մէջ, նոր խանդ եւ հաւաքը ներշնչեցին հարիւթամեայ այս միութեան:

Խաղերէն եղք, պատշաճօրէն պիպի կապարութիւն նաև այլ հանդիսութիւններ, բանակումներ, գողանցքներ, հաւաքներ եւ չեռնաղիներ՝ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի հարիւթամեակը նշելու համար:

Ի վերջոյ, յաղքականը հայութիւնն է եւ Հ.Մ.Լ.Մ.Ը:

Հովին դիմաց մերք ինքն իր մէջ ծալուելով ու մերք հպարփօրէն ցցուելով կը ծածանի անոր որօշը:

ԽՄՐԱԳՐԱԿԱՆ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի

ՔԱՀԱՄ-Ի 34-ՐԴ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐՈՒ ՓԱԿՈՒՄ ԵՒ 43-ՐԴ ՆԱՒԱՍԱՐԴԵԱՆԻ ԲԱՑՈՒՄ

**Թղթակից
ԿԼԵՏՏԵՅԼ**

18 Մարտ 2018-ի երեկոյեան,
Կլենտէյլ գոլէճի մարզա-
դաշտին վրայ տեղի ունե-
ցաւ Հ.Ս.Ը.Ը.Ի ՔԱՀԱՄ-ի (Քաղ-
ֆորնիոյ Հայ Աշակերտական Մարզա-
խաղեր) 34-րդ խաղերուն փակման
հանդիսութիւնը, ներկայութեամբ
պաշտօնական հիւրերու եւ հազարա-
ւոր ծնողներու: Միաժամանակ, յայ-
տարարուեցաւ բացումը այս տար-
ւան Նաւասարդեան մարզախաղե-
րուն: ՔԱՀԱՄ-ը կը կազմակերպուի
ամէն տարի, Հ.Ս.Ը.Ը.Ի Շրջանային
Վարչութեան մարզական խորհուր-
դին կողմէ եւ իր տարողութեամբ
երկրորդ մեծագոյն ձեռնարկն է Նա-
ւասարդեանէն ետք:

ՆԵՐԿԱՆԵՐԸ

Հանդիսութեան ներկայ էին
Առաջնորդ Մուշեղ Արք. Մարտիրոս-

եանի ներկայացուցիչ Վազգէն Ա.
Քհնյ. Աթմաճեան, Հ.Ս.Ը.Ը.Ի Կեդրո-
նական Վարչութեան անդամ եղբ. Վի-
գէն Դաւթեան, Շրջանային Վարչու-
թեան ատենապետ եղբ. Մանուէլ
Մարսէլեան, Հ.Յ.Դ. Արեւմտեան Մ.
Նահանգներու Կեդրոնական Կոմի-
տէի անդամ Աւետիք Իզմիրլեան, Ազ-
գային վարժարաններու խնամակալ
մարմինի ներկայացուցիչ Լենա Քոր-
թոշեան, նախորդ Նաւասարդեանի
պատուոյ նախագահներ՝ Վիգէն եւ
Նոնո Աբէլեաններ, անցեալի պատուոյ
նախագահներ, Շրջանային Վարչու-
թեան եւ մարզական յանձնախումբի
անդամներ, ինչպէս նաեւ քոյր միու-
թիւններու ներկայացուցիչներ, վար-
ժարաններու տնօրէններ եւ ծնողնե-
րու հոծ բազմութիւն մը: Փակման
ձեռնարկին հանդիսավարներն էին
քոյրեր Սեղա Պէտքան-Մաղպագար-
եան (Հայերէն) եւ Մարիթա Մեծաչեան
(անդիրէն):

Հանդիսութեան սկիզբը, ներկանե-

րը մէկ վայրկեան յոտնկայս լոռու-
թեամբ յարգեցին յիշատակը Հ.Ս.-
Ը.Ի հիմնադիրներուն, որոնք 100

Photo by Berdj Djambajian

տարի առաջ հիմը դրած էին այս կազմակերպութեան: Ապա, շեփորախումբը նուագեց Մ. Նահանգներու, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի քայլերգները, մինչ սկառատները կատարեցին դրօշակի արարողութիւնը:

ԽՕՄՔԵՐԸ

Ամպիռոն հրաւիրուեցաւ Վազգէն Ա. Քհնյ. Աժմածեան, որ իր խօսքին

մէջ նշեց 2018 տարուան կարեւորութիւնը, իբրեւ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ Հ.Մ.Լ.Մ.Ի հիմնադրութեան հարիւրամեակ, ինչպէս նաև՝ Արցախեան ազատագրական շարժումի 30-ամեակ: Ան դրուատեց Հ.Մ.Լ.Մ.Ի գերը, իբրեւ կազմակերպութիւն մը, որ 100 տարիէ ի վեր ազգային դաստիարակութիւն ջամբած է բազմաթիւ սերունդներու ու կը մնայ պատնշչի վրայ՝ աւելի ուժեղացած, աւելի ընդարձակուած: Քահանայ Հայոը Առաջնորդին անունով չնորհաւորեց ՔԱՀԱՄ-ը, որ տասնամեակներէ ի վեր կը համախմբէ հայ աշակերտութիւնը՝ մարզական խաղերու առողջ մթնոլորտի մէջ: Ան զնահատեց նաև մասնակից հայկական բոլոր վարժարանները ու ապա Տէրունական աղօթքով օրէնք ներկաները:

Այսուհետեւ, ամպիռոն հրաւիրուեցաւ Ազգ. Ֆերահեան վարժարանի տնօրէն Սօսի Շամլեան, որպէսզի մասնակից վարժարաններու տնօրէններուն անունով օրուան պատգամը փոխանցէ: Շամլեան դրուատեց ՔԱՀԱՄ-ի գերը եւ նշեց, որ ինչպէս իր զաւակը տարիներ առաջ յուզուած էր ՔԱՀԱՄ-ի փակման հանդիսութեան օրը, որովհետեւ անիկա իր վերջին

մասնակցութիւնն էր: Ան ընդգծեց ՔԱՀԱՄ-ի խաղերուն դրական ազդեցութիւնը մանկահասակ ու պատանի հայ աշակերտներու վրայ: Ապա, ան չնորհակալութիւն յայտնեց ծնողներուն, խումբերու մարզիներուն եւ մարզական խորհուրդի անդամներուն, որոնք ջանք չեն խնայեր հայ աշակերտներու միտքով ու Փիզիքապէս առողջ դաստիարակութեան համար:

Հ.Մ.Լ.Մ.Ի Շրջանային Վարչութեան խօսքը փոխանցեց եղբ. Արամ Թովմաս: Ան ըստ, որ խորհաւատք ունինք Հ.Մ.Լ.Մ.Ի «Բարձրացիր-բարձրացուր» նշանաբանին ու այդ ոգիով է, որ կը կազմակերպենք ՔԱՀԱՄ-ի խաղերը, 34 տարիէ ի վեր: Այս տարի, Հ.Մ.Լ.Մ.ը իր բոլոր նախաձեռնութիւնները նույրած է իր հիմնադրութեան 100-ամեակին: Մէկ դարէ ի վեր, Հ.Մ.Լ.Մ.ը իր սկառատական ու մարզական գործունէութեամբ, ազգային դաստիարակութիւն կուտայ մանուկ, պատանի ու երիտասարդ սերունդներուն: Ան ընդգծեց բոլոր կամաւոր աշխատողներուն դերը այս գործին մէջ, ըլլան անոնք վարչականներ, մարզիներ, կամ ծնողներ: Ապա, ան զնահատեց այն բոլոր

Photo by Berdj Djambajian

Photo by Berdj

դպրոցները, որոնք մասնակցեցան այս մարզախաղերուն, գնահատեց բոլոր կամաւորները, մարզիչներն ու ծնողները, որոնք անհամար ժամեր յատկացուցին ամիսներու վրայ երկարող այս մարզախաղերը յաջողութեամբ պսակելու համար:

Խօսք առաւ Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Մանուէլ Մարսէլեան, որ յայտարարեց 43-րդ Նաւասարդեան պատուոյ նախադահներուն եւ «Տիպար Հ.Մ.-Լ.Մ.-ական»ին անունները՝ յաջորդաբար տէր եւ տիկ. Համեմթ եւ Կրեթա Զրախեաններ եւ Գօգօ Պալեան, երկուքն ալ Կեդրոնական Վարչութեան

նախկին անդամներ: Ան նաեւ պաշտօնապէս բացուած յայտարարեց 43-րդ Նաւասարդեան մարզախաղերը, որոնց իսորհրդանիշը եւս պարզուեցաւ բեմին վրայ, ներկաներու ջերմ ծափահարութիւններուն ընկերակցութեամբ:

ՏՈՂԱՆՑՔԸ

Հասաւ բոլորին կողմէ սպասուած պահը՝ ՔԱՀԱՄ-ին մասնակից աշակերտաներուն առղանցքը, դարձեալ շեփորախումբին ընկերակցութեամբ: Տողանցքին մասնակցեցան վարժարաններու մարզական խումբերը, իւրաքանչյուրը տնօրինին առաջնորդուած:

Թեամբ, ինչպէս նաեւ՝ Շրջանային Վարչութիւնը, բոլոր մասնաճիւղերու սկառատներով՝ Հ.Մ.-Լ.Մ.-ի հարիւրամեակի խորհրդանիշով:

Տողանցքին ընթացքին, օրուան հանդիսավարները մէկ առ մէկ ներկայացուցին մասնակից վարժարանները՝ իրենց մարզական խումբերով: Տողանցէն ետք տեղի ունեցաւ մրցանակաբաշխութիւն եւ բաժակներու տուչութիւն՝ ախոյեան խումբերուն, նոյն խանդավառ միջնոլորտին մէջ: Ապա, Ազգ. Ֆերահեան Վարժարանի աշակերտական երգչախումբը, ղեկավարութեամբ արուեստագիտուհի Արաքսիա Վարդերեսեանի, աւելիով խանդավառեց ներկաները քանի մը ազգայնաշունչ երգերով ու ձեռնարկը փակեց Հ.Մ.-Լ.Մ.-ի 100-ամեակի քայլերով:

Բոլորը ժամադրուեցան դարձեալ հանդիպելու ՔԱՀԱՄ-ի յառաջիկայ խաղերուն, Հոկտեմբերին:

ՄԱՄՆԱԿԻՑ ՎԱՐԺԱՐԱԿԱՆՆԵՐ ԵՒ ԱՐԴԻԻՆՔՆԵՐ

Հ.Մ.-Լ.Մ.-ի ՔԱՀԱՄ-ի այս տարւան մարզախաղերը սկսան 22 Հոկտեմբեր 2017-ին՝ 10 վարժարաններու մասնակցութլամբ:- Ազգ. Ռոզ եւ Ալեքս Փիլիպոս, Հայ կաթողիկէ Քոյրերու վարժարան, Հ.Բ.-Լ.Մ.-ի Մարի Մանուկեան-Տէմիրճեան, Ազգ. Ֆե-

րահեան, Հայ Աւետ. Մերտինեան, Յովսէփեան, Ազգ. Վահան եւ Անուշ Շամլեան, Սահակ Մեսրոպ, Ազգ. Արի Կիրակոս Մինասեան եւ Ազգ. Մեսրոպեան:

Նշեալ վարժարանները մասնակցեցին պատրիարքական մասնակցեցին պովաճառություն 112, Փութառություն 37 եւ վոլբություն 29 խումբերուց: Աթլեթիզմին մասնակցեցան 750 աշակերտներ, փինկ-փոնկի խաղերուն մասնակցեցան 135, իսկ ճամփարկի՝ 85 աշակերտներ:

Մրցումներուն վերջնական արդիւնքները պարզեցին հետեւեալ պատկերը:-

ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ.- Առաջին՝ Ազգ. Շամլեան վարժարան, 44 կէտ: Երկրորդ՝ Ազգ. Ֆերահեան վարժարան, 36 կէտ: Երրորդ՝ Ազգ. Ալեքս Փիլիպոս վարժարան, 16 կէտ: Զորբրորդ՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան վարժարան, 11 կէտ եւ Հինգերորդ՝ Հայ Քոյրերու վարժարան, 4 կէտ:

ՖՈՒԹՊՈԼ.- Առաջին՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան վարժարան, 11 կէտ: Երկրորդ՝ Ազգ. Շամլեան վարժարան, 9 կէտ: Երրորդ՝ Ազգ. Ալեքս Փիլիպոս վարժարան, 4 կէտ: Զորբրորդ՝ Դիրքը գրաւեցին Ազգ. Մեսրոպեան եւ Ֆերահեան վարժարանները 3-ական կէտով: Հինգերորդ՝ Հայ Աւետ. Մերտինեան վարժարան, 2 կէտով:

ՎՈԼԻՊՈԼ.- Առաջին՝ Ազգ. Ֆերահեան վարժարան, 13 կէտ: Երկրորդ՝

Photo by Berdj Djambdjian

Ազգ. Շամլեան վարժարան, 8 կէտ: Երրորդ՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան եւ Յովսէփեան վարժարաններ՝ 3-ական կէտ: Զորբրորդ՝ Ալեքս Փիլիպոս, Մերտինեան եւ Մեսրոպեան վարժարաններ, մէկական կէտով:

ՓԻՆԿ-ՓՈՒԿ.- Առաջին՝ Ազգ. Ֆերահեան վարժարան, 33 կէտ: Երկրորդ՝ Ազգ. Ալեքս Փիլիպոս վարժարան, 21 կէտ: Երրորդ՝ Ազգ. Մեսրոպեան վարժարան, 20 կէտ: Զորբրորդ՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան վարժարան, 7 կէտ: Հինգերորդ՝ Հայ Քոյրերու վարժարան, 5 կէտ:

ՃԱՏՐԱԿ.- Առաջին՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան վարժարան, 21

կէտ: Երկրորդ՝ Ազգ. Ալեքս Փիլիպոս վարժարան, 11 կէտ: Երրորդ՝ Ազգ. Շամլեան վարժարան, 5 կէտ: Զորբրորդ՝ Հայ Քոյրերու վարժարան՝ 4 կէտ: Հինգերորդ՝ Ազգ. Ֆերահեան եւ Մեսրոպեան վարժարաններ, 1 կէտ:

ԱԹԼԵԹԻՋՄ.- Առաջին՝ Ազգ. Ֆերահեան վարժարան, 33 կէտ: Երկրորդ՝ Ազգ. Շամլեան վարժարան, 21 կէտ: Երրորդ՝ Հ.Բ.Լ.Մ.Ի Մարի Մանուկեան վարժարան, 20 կէտ: Զորբրորդ՝ Ազգ. Ալեքս Փիլիպոս վարժարան, 7 կէտ: Հինգերորդ՝ Հայ Քոյրերու վարժարան, 5 կէտ:

5-ական կէտ:

Հ.Մ.Ը.Ս.Ի ՆԱՒԱՐԴԵԱՆԻ ՓԱԿՄԱՆ ՏՈՂԱՆՑՔԸ ԽԱՌԴԱՎԱԾԵՑ ԲՈԼՈՐԸ

- «ՀՐԱԾՔ»Ը ՅՈՒԶՈՒՄՈՎ ՊԱՐՈՒՐԵՑ ԱՄԲՈՂՋ ՄԱՐԶԱԴԱԾՏԸ

Թղթակից ԿԼԵՆՏԵՑԼ

Հարավիթ, 7 Յուլիս 2018-ին, Հ.Մ.Ը.Ս.Ի Արեւմբառեան Մ. Նահանգներու 43-րդ Նաւասարդեան խաղերը եղափակուեցան հարիւրաւոր սկառուներու եւ մարզիկներու աւանդական տողանցքով, որ թէ՝ խանդավառեց հազարաւոր հանդիսատեսները եւ թէ յուզեց բոլորը: «Պըրմինկհէմ Հայ Սքուլ»ի մարզադաշտերուն վրայ կատարուած եզրափակիչ այս հանդիսութեան ներկայ էին Թեմի Առաջնորդ Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան, Հայաստանի Հանրապետութեան Լու Անձելքի Հիւպատոս Արմելա Շաքարեան, Քայլֆորնիոյ նահանգային ծերակուտական Էնթրնի Փորթանթինօ, Կենտէյլի քաղաքապետ Զարեհ Սինանեան եւ քաղաքապետական խորհուրդի անդամ Վրէժ Աղաճանեան, Հ.Մ.Ը.Ս.Ի

Կեղրոնական Վարչութեան անդամ Վիգէն Դաւթեան, Շրջանային Վարչութեան անդամներ, Հ.Յ.Դ. Արեւմբառեան Մ. Նահանգներու Կեղրոնական Կոմիտէի անդամ Կարօ Իսպէնձեան, պատուոյ նախագահ տէր եւ տիկ. Համլէթ եւ Կրեթա Զրախչեաններ,

այս տարուան «Տիպար Հ.Մ.-Լ.Մ.ական» Գօգօ Պալեան, ուղեկից կազմակերպութիւններու՝ ՀՕՄ-ի ու Համազգայինի Շրջանային Վարչութիւններու, ինչպէս նաև Ազգային Վարչութեան եւ Արեւմբառեան Մ. Նահանգներու Հայ Դատի յանձնախում-

բի ներկայացուցիչներ, նախորդ տարիներու պատուոյ նախագահներ եւ «տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական»ներ, ինչպէս նաև՝ բազմահազար հանդիսատեսներ: Կ'արժէ նշել, որ հոն էր նաև 91 տարեկան վաստակաւոր Հ.Մ.Լ.Մ.ական եղբ. Զաքար Չորպածեան: Հակառակ իր հիւանդութեան, ան փափաքած էր անպայման ներկայ գըտնուիլ Նաւասարդեանի տողանցքին, որ կը զուգադիպէց իր սիրած միութեան 100-ամեակին:

Մարզադաշը զարդարուած էր Հ.Մ.Լ.Մ.ի հիմնադիրներ Շաւարշ Քրիսեանի, Գրիգոր Յակոբեանի եւ Յովհաննէս Հինդեանի մեծադիր պատկերներով, ինչպէս նաև՝ ամերիկեան, հայկական եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի մեծադիր դրօշներով: Նախքան տողանցքը, երգի ու պարի «Հեքիաթն է կանչում» խումբը ներկայացուց մանկական եւ ազգային երգերու ու պարերու շարք մը, հաճելի եւ զուարթ մթնոլորտ մը ստեղծելով դաշտին մէջ:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆԸ

Աւելի ուշ, մարզադաշտ ժամանեցին Առաջնորդ սրբազանը, պատուոյ նախագահը եւ «տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական»ը, ընկերակցութեամբ Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Մանուէլ Մարսէլեանի եւ սկառուտա-

կան պատուոյ ջոկատին: Ապա, բարձր թռչող ուղղաթիռուէ մը վար ցատկեցին երեք անկարգելաւորդներ՝ ամերիկեան, հայկական եւ Նաւասարդեանի դրօշներով: Անմիջապէս ետք տեղի ունեցաւ դրօշակի արարողութիւն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի շեփորախումբին մասնակցութեամբ, որ կատարեց Մ. Նահանգներու, Հայաստանի եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի քայլերգները:

Հանդիսավարներ Սեւակ Կարապետեան եւ Նորա Չափարեան ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայս լուութեան հրաւիրեցին, ի յարդանս մեզմէ յաւէտ բաժնուած Հ.Մ.Լ.Մ.ականներուն, ինչպէս նաև՝ Արցախի ազատագրական վայքարին ընթացքին նահատակուած չորս Հ.Մ.Լ.Մ.ականներուն:

Էնթընի Փորթանթինօ խօսք առաւ, դրուատեց եւ ողջունեց Հ.Մ.Լ.Մ.ի ղերակատարութիւնը երիտասարդութեան առողջ դաստիարակութեան գործին մէջ, դրուատեց «Հրաշք» նախաձենութեան գաղափարը (Այս մասին կարդալ էջ 30), ապա նահանգային ծերակոյտի հռչակագիրը յանձնեց եղբ. Մանուէլ Մարսէլեանին:

Այդ օր չնորհաւորանքի եւ ողջոյնի խօսք ուղղած էր նաև Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմէն Մարգսեան: Նախագահին չնորհաւորագիրը կարդաց Շրջանային Վարչութեան անդամ եղբ. Մարտիրոս Դավթյանը:

Թեան անդամ եղբ. Մագո Կարապետեան: Բեմ բարձրացաւ եղբ. Մանուէլ Մարսէլեան, որ Շրջանային Վարչութեան անունով եւ երկու լեզուով նախարարի գալուստ մաղթեց բոլոր ներկաներուն ու աւելցուց. «Պատիւ ու յարգանք բոլոր Հ.Մ.Լ.Մ.ականներուն, մասնաճիւղերուն, Նաւասարդեանի կազմակերպիչ յանձնախումբին, ծընողներուն եւ ձեր բոլորին: Ձեր հաւաքական աշխատանքով է, որ Նաւասարդեան մարզախաղերը կը հանդիսանան Սփիտոքի ամէնէն մեծ եւ ամէնէն կազմակերպուած մարզական նախաձենութիւնը»: Ապա, ան աւելցուց, որ այս տարին թէ՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի 100-ամեակն է եւ թէ՝ Արեւմտեան Մ. Նահանգներու մէջ անոր հիմնադրութեան 50-ամեակը. 50 տարուան երթով, ահաւասիկ այսօր մենք ունինք 19 մասնաճիւղեր՝ 6500 անդամներով: Ան աւելցուց, որ Հ.Մ.Լ.Մ.ը անցեալէն կու գայ, սակայն ունի ապագայի հաստատուն հեռանկարներ ու տեսիլք, որ կը ճգտի երիտասարդութիւնը դաստիարակել իբրեւ տիպար հայ քաղաքացիներ: Գալքի իմաստով, ան յիշեց «Հրաշք» ծրագիրը, որ կը նպատակադրէ համախմբելու յատուկ կարիքներ ունեցող երեխաներն ու պատանիներ՝ իրենց համար յատուկ մարզախաղերով:

Եղբ. Մարտիրոս Դավթյան նաև նշեց «Ապա-

գայ» ծրագիրը, որ նպատակ ունի համախմբել երիտասարդ Հ.Մ.Լ.Մ.ականներէ բաղկացած ընտանիքներ: Ապա, ան ներկայացուց այս տարուան պատուոյ նախագահը՝ տէր եւ տիկ. Համլէթ եւ Կրեթա Ջրախչեանները, ինչպէս նաև՝ «Տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական» եղբ. Գօգօ Պալեան, ընդգծելով տասնամեակներու վրայ երկարող անոնց նուիրումը Հ.Մ.Լ.Մ.ին, ու եզրափակեց ըսելով. «Համլէթ Ջրախչեանի եւ Գօգօ Պալեանի նմաններն են, որոնց չնորհիւ թէ՛ Նաւասարդեանը եւ թէ տարուան ընթացքին մեր միւս աշխատանքները կը կատարուին, եւ անոնց ընդմէջէն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ը կ'աճի: Իրենց նմաններուն չնորհիւ է, որ Հ.Մ.Լ.Մ.ը գոյատեւած է 100 տարի ու պիտի շարունակէ ուռունալ գալիք տարիներուն եւս»:

ԱՆԴՐԱԴԱՐ

ՆԱԽԱՎՐԴԵԱՆԻ ԱՅՍ ՏԱՐՈՒԱՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆԸ՝ «Հ.Մ.Լ.Մ.Ի ՀՐԱՉՔԸ»

«Հ.Մ.Լ.Մ.ի իրաշքը» արդայայգութիւնը պատահականորէն ճշդուած չէ Հ.Մ.Լ.Մ.ի Արեւմքեան Մ. Նահանգներու Ծրջանային Վարչութեան նոր նախաձեռնութեան համար: Արդարեն, Նաւասարդեան այս տարուան մարզախաղերուն, առաջին անգամ բլլալով իրենց մասնակցութիւնը բերին յափուկ կարիքներ ունեցող խումք մը պատահիներ: Անոնք ի ծնէ ունին որոշ բերութիւններ, բայց եւ այնպէս չեն դադրիր մերը բլլալէ:

Հ.Մ.Լ.Մ.ի այս նախաձեռնութիւնը նպագրակարուեց դիրիքին ընել այս խամար, իբրեւ մեր հանրութեան լիիրաւ ու արժանապարի անդամներ: Այս նպագրակով ալ, Ծրջանային Վարչութիւնը ամիսներ առաջ յառաջացուց յափուկ յանձնախումք մը, որպէսզի մասնագիրական հիմունքներով կազմակերպէ այս երեխաներուն մասնակցութիւնը Նաւասարդեան մարզախաղերուն:

Յանձնախումքին մաս կազմեցին Նանօր Գապագեան, Ռազմիկ Սիմոնեան, Ալին Հապէջեան, Լոռի Սվազլեան, Սեւակ Կարապետեան եւ Մերժ

Գրասկեան: Ծրջանային Վարչութեան իրենց կապն էր Արամ Պերարեան:

«Մարզիկ»ի ներկայացուցիչը առիրը ունեցաւ Ծրջանային Վարչութեան կելքունափեղիին մէջ զրուցելու յանձնախումքի կարգ մը անդամներուն հետ, որոնք կուին հետաքրքրական եւ կարեւոր գեղեկութիւններ «Հրաչք» կոչուած այս նախաձեռնութեան մասին:

Բնականաբար, գործակցութիւն կայ ամերիկեան նաև մասնագիրացած ընկերակցութեան մը հետ: Յագուկ կարիքաւորներու հարցերով գրաղող Lanterman Registry Center for Special Need կազմակերպութեան հետ գործակցարար, վայելելով նաև յափուկ կարիքաւոր երեխաներու ծնողներու եւ մասնագէրներու գորակցութիւնը, յափուկ կարիքներ ունեցող մօրաւորապէս 18 հոգի, 5-20 տարեկան, իրենց մասնակցութիւնը բերին Նաւասարդեան այս տարուան մարզախաղերուն: Անոնք մասնակցեցան իրենց համար մասնագիրականորէն կազմակերպուած պարերապոլի, ֆուրապոլի, արլեքիզմի զանազան

Խօսք տրուեցաւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի կեղրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Վիգէն Դաւթեանին, որ ողջունեց միութեան 100-ամեակը ու այս ափերուն վրայ անոր գործունէութեան 50-ամեակը: Հ.Մ.Լ.Մ.ի յաջողութեան դալտնիքին անդրադառնալով, եղբ. Դաւթեան զայն բնութագրեց երկու բառով. «Շարունակականութիւն» եւ «Փոփոխութիւն»: Իւրաքանչիւր սերունդ շարունակեց իր նախորդներուն կատարածը, միաժամանակ նոր տեսիլքով եւ նոր աշխատանքներուն ձեռնարկելով: Այս խմաստով, ան օրինակ բերաւ օրուան պատույ նախագահը եւ «Տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական»ը, որոնք ո՛չ միայն շարունակած են իրենց նախորդներուն գործը, այլեւ առաջնորդուած են ապագայի նկատմամբ նոր տեսիլքով: «Այո՛, շարունա-

խաղերու եւ... փակման հանդիսաւոր գողանցքին:

Նաև Գապագեան յայգնեց, թէ անհրաժեշտ է շատ մասնագիրական մօգրեցում. այս նախաձեռնութեան մասնակից են ո՛չ միայն ծնողներ, այլ նաև կամաւորներ եւ կարիքաւոր երեխաներու զանազան խնդիրներու մէջ մասնագիրացած անձեր: Ան աւելցուց, որ ցարդ առիր չէ դրուած, որ կարիքաւոր երեխայ-պարանիները մասնակցին նման մարզախաղերու եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ն է, որ առաջին անգամ ըլլալով այս առիրը կը սփեղծէ իրենց: Ան քաջալերեց կարիքաւոր երեխայ ունեցող ծնողները, որպէսզի չքաշուին իրենց զաւակները բերելու այս նախաձեռնութեան մասնակցութեան համար:

«Գիտէք, մեր շրջապարէն ներս կայ ամօրի անդեղի զգացում. ծնողները ընդհանրապէս չեն ուզեր իրենց կարիքաւոր զաւակները հանրային չենքնարկներու առնչել: Սակայն, այս երեխաները մենք կը նկարենք մեր հասարակութեան լիարժեք անդամները. որոնց նկարմամբ ոչ միայն պէտք է յարզանքով վերաբերի. այլև իրենց յակուկ մարզախաղեր կազմակերպեն անոնց զգացնել, թէ մեր հանրութեան լիարժեք անդամներն են իրենք»:

Նաև Գապագեան յայգնեց նաև, որ այսօր, նորածիններու մօգաւորապէս 2 գոլոսով կը ծնի բնական բերութիւններով. թերութիւններ, որոնք երեխներ կը յայգնանին: Սակայն այդ բնական բերութիւնները պէտք չէ պարճառ դառնան, որ երեխաները

գրկուին համբային նախաձեռնութիւններէ, ինչպիսին է Նաւասարդեանը: Ան աւելցուց բաելով, որ «եթէ Հ.Մ.Լ.Մ.ը չառնէ այս նախաձեռնութիւնը, ուրիշ ոչ որ պիպի առնէ»:

Վերոնշեալ ամերիկեան կազմակերպութիւնը Նաւասարդեանի փառագոնին ունեցաւ իրեն յակուկ կրպակը, որ մասնագիրական խորհրդագուութիւն դրամադրեց շահագրգիռ ծնողներուն:

Ցանձնախումբի անդամները այս առիրով կոչ ուղղեցին կարիքաւոր զաւակներ ունեցող ծնողներուն, որպէսզի վագահին Հ.Մ.Լ.Մ.ի «Հրաշը» կոչուած նախաձեռնութեան: Անոնք աւելցուցին, որ այս աշխատանքը մեծ ծախսէր կը պահանջէ եւ թէ իրենք արդէն իսկ աշխատանքի լծուած են այդ ուղղութեամբ: Անոնք շեշտեցին նաև, որ «Հրաշը» այս աշխատանքներուն շնորհի կը սփեղծէ անհրաժեշտ իսարիսը, կառոյցը (մասնագէտներ, զօրակցող ծնողներ, մերուդաբանութիւն), որպէսզի դառնայ մնայուն աշխատանքները շատ յուսադրիչ են:

«Հրաշը» նոր սկասէ է եւ կասկած չկայ, որ շուրջով ան պիպի արժանանայ քալիֆորնիահայութեան անվերապահ քաջալերանքին եւ գուրզուանքին: Այդ երեխաները մեր ազգին զաւակներն են ու Հ.Մ.Լ.Մ.ի պարտականութիւնն է, իր չափով, դիրութիւն ընել անոնց, անոնց դիմաց քանալով մարզական աշխարհի բոլոր վայելքներն ու հապալութիւնը՝ միաժամանակ:

Կականութիւն եւ փոփոխութիւն, որոնց արդիւնքն է յաջողութիւնը: Պատուաբեր անցեալից դէպի յաղթական ապագայ. սա' է Հ.Մ.Լ.Մ.ի 100-ամեակին նշանաբանը», ըստ ան ու եզրափակեց հետեւեալ խօսքերով. «Այս Նաւասարդեան տօնակատարութիւնը, մեր 30 հազար հաշուող ուժեղ ընտանիքը եւ անհերքելի գործունէութիւնը կը փաստեն, թէ մենք հաւատարիմ ենք Հ.Մ.Լ.Մ.ի հիմնադիրների կտակին եւ տեսլականին, հաւատարիմ ենք «Բարձրացի՛ր-բարձրացուր» նշանաբանին: Թող Հ.Մ.Լ.Մ.ի երկրորդ գարը համընթաց լինի մեր հայրենիքի նորանոր յաջողութիւններին եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ը լինի կարեւոր մի մասը հայրենիքի վերականգնման ճանապարհին»:

Պաշտօնական բաժինին վերջին խօսքը արտասանեց Առաջնորդ Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան: Ան իր խօսքին փոխանցեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսին օրհնութիւնը, ապա փառք տուալ Աստուծոյ, որ այս տարի կը տօնախմբենք թէ՝ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ թէ Հ.Մ.Լ.Մ.ի 100-ամեակները:

Առաջնորդը գուգահեռ մը գծեց Ա. Հանրապետութեան եւ Հ.Մ.Լ.Մ.ի

գոյգ ծնունդներուն միջեւ՝ ընդգծելով մեր ժողովուրդին գոյատեւելու կամքը: Ան ըստ, որ Հ.Մ.Լ.Մ.ը 100 տարեկան է, սակայն «100 տարեկան երիտասարդ մընէ Հ.Մ.Լ.Մ.ը, որ ծնած է իբրեւ երիտասարդ, գործած է ու պիտի գործէ իբրեւ երիտասարդ: Հ.Մ.Լ.Մ.ը երիտասարդ է իր անդամներով, երիտասարդ է իր վարչականներով, մարզիկներով՝ ու համակիրներով, եւ ուժականութիւնը ունի երիտասարդ պահելու բոլոր անոնք, որոնք կը մտնեն իր դրօշին տակ, անոնց մէջ հաստատ կը պահէ երիտասարդական եռանդն ու կամքը, հայեկեղցոյ, հայ ժողովուրդին ու մայր հայրենիքին ծառայելու հաւատքը, կամքը, կորովը, սէրն ու նուիրումը»:

Առաջնորդ սրբազնը նաեւ փառքով ու պատիւով նշեց Հ.Մ.Լ.Մ.ի երախտաւորները, ապա ողջունեց այս տարուան պատուոյ նախագահը եւ «Տիպար Հ.Մ.Լ.Մ.ական»ը: Ան եզրակացուց՝ ըսելով. «Ապրին, հազար ապրին Հ.Մ.Լ.Մ.ական մարզիկները, սկաուտներն ու անոնց հոգածութեան լծուած բոլոր ծնողներն ու պատասխանատուները: Թող Նաւասարդեաններու տողանցքներն ու անոնց ճամբով շահուած մրցանակները իբրեւ

պատիւ բաշխուին ողջ հայութեան, բոլորիս սիրաերն ու հոգիները լեցնեն հապարտութեամբ, որպէսզի յառաջիկայ 44-րդ եւ անոր յաջորդող Նաւասարդեաններուն եւս, բարձրածակատ բարձրացնենք Հ.Մ.Լ.Մ.ի եռագոյն դրօշը, հայութեան երթը շարունակենք անսահանջ, մինչեւ որ Հ.Մ.Լ.Մ.ի քայլերգին բառերով՝ նահատակ ցեղի անմահներն ու անոնց հաւատարիմ ժառանգործները այդ դրօշը կոթողեն հայկական հեռագոյն լեռներուն ու Արարատի գագաթներուն, ու իրականացնեն 100-ամեայ հանրապետութեան ամէնէն նուիրական պատգամը՝ ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանը»:

ՏՈՂԱՆՑՔԸ

Առաջնորդին խօսքէն ետք սկսաւ այնքան սպասուած տողանցքը՝ առաջնորդութեամբ Հ.Մ.Լ.Մ.ի շեփորախուութիւններին: Շրջանային խմբապետուհի քոյր Շարլին Գէօգալեանս պաշտօնապէս արտօնութիւն ստացաւ եղբ. Մանուէլ Մարսէլեանէն՝ սկսելու տողանցքը:

Առաջին կարգով դաշտ մտան «Հրաշք»ի երեխանները՝ իրենց մասնագէտ հոգատարներուն եւ ծնողներուն հետ: Այս երեխաններն ու պատանիները, բարձր բռնած Հ.Մ.Լ.Մ.ի ու «Հրաշք»ի վահանակները՝ ցնծութեան եւ մանաւանդ յուզումի ալիքի, աւելի ճիշ՝ «ցունամի»ի մէջ առին ամբողջ մարզագայատը: Հազարաւոր ներկաները ինքնաբուխ ուսքի ելան մէկ մարդու նման եւ խելայեղ ծափողջոյներով դիմաւորեցին այս խումբը: Իսկ «Հրաշք»ի երեխաններն ու պատանիները, իրենք եւս լայն ժպիտներ իրենց դէմքերուն՝ ցնծութեան մէջ էին նոյնապէս: Ուրախութիւնը կը փայլատակէր անոնցմէ իւրաքանչիւրին դէմքին՝ այնքան ինքնաբուխ, այնքան անմեղ ու միաժամանակ խանդավառ: Ժողովուրդը իր ծափողջոյններով, յուզումի ալիքին մէջ, գրկաբաց ընդունեց այս թերած մանուկները՝ իբրեւ մեր

Հասարակութեան ու մեր միջավայրին լիարժէք անդամները:

Յուզումի այս ալիքին յաջորդեց հպարտութեան մթնոլորտ մը, երբ կարգապահ շարքերով եւ շեփորախումբի կշռոյթներով դաշտ մտաւ համա-Հ.Մ.-Լ.Մ.-ական 11-րդ բանակումին մասնակից շրջանի սկառուտական 180 հոգինոց խումբը: Խումբը տողանցելով կանգ առաւ պատուոյ թրիպիւնին դիմաց եւ սկառուտական բարեւով ողջունեց պաշտօնական հիւրերը:

Օրուան հանդիսավարները մէկ առ մէկ ներկայացուցին իւրաքանչիւր մասնածիւղ, երբ անոնց մարզիկները, սկառուտներն ու վարչականները շարքերով մուտք գործեցին մարզադաշտ:

Կլենտէյի «Արարատ» մասնաճիւղի բազմանդամ խումբը տողանցելով մտաւ դաշտ ու հասնելով պատուոյ թրիպիւն՝ յուշանուէր մը յանձնեց պատուոյ նախագահ տէր եւ տիկ.

Համլէթ եւ Կրեթա Զրախչեաններուն, արուած ըլլալով որ պատուոյ նախագահը նոյնինքն «Արարատ» մասնաճիւղին մէջ գործած է երկար տարիներ:

Ներկաները ծափողջոյններով գնահատեցին նաեւ Լոս Անձելը ի մասնաճիւղը, երբ այս անդամ անոր անդամները յուշանուէր մը փոխանցեցին տարուան «Տիպար Հ.Մ.-Լ.Մ.-ական» եղբ. Գօօ Պալեանին՝ իր կարգին նոյն մասնաճիւղին մէջ տասնամեակներով ծառայած ըլլալուն համար:

Մինչ շեփորախումբը կը շարունակէր ազգային-հայրենասիրական երգերու եղանակներով իր կշռութաւոր կատարումը, մասնաճիւղերը իրարու կը յաջորդէին, մեծ ու փոքր, տարեց վարչականներ ու մանուկ գայլիկներ, արծուիկներ, մարզիկներ, բոլորն ալ իրենց տարազներով, իսկ մարզիկներէն ոմանք՝ իրենց շահած բաժակներով: Իւրաքանչիւր մասնաճիւղ տար-

բեր խանդավառութեամբ, ցնծութեան տարբեր աղաղակներով կը դիմաւորուէր ներկաներուն կողմէ: Խանդավառութիւնը համընդհանուր էր եւ տեւեց գրեթէ մէկ ժամ:

Տողանցքի աւարտին, եղբ. Վարանդ Աւանէսեան (Երիտասարդական միաւորէն) ներկաներուն հրամցուց խանդավառ երգերու փունջ մը՝ երկարատեւ ու տպաւորիչ հրավառութեան ընկերակցութեամբ, երբ արդէն մութը սկսած էր տիրել: Ապա, Շրջանային Վարչութիւնը հիւրասիրութեամբ մը պատուեց պաշտօնական հիւրերը:

Նաւասարդեանի փառատօնը շարունակուեցաւ վարժարանի միւս բակերուն մէջ՝ երաժշտական տօնախրմբութեամբ եւ իր աւարտին հասաւ կէս գիշերին:

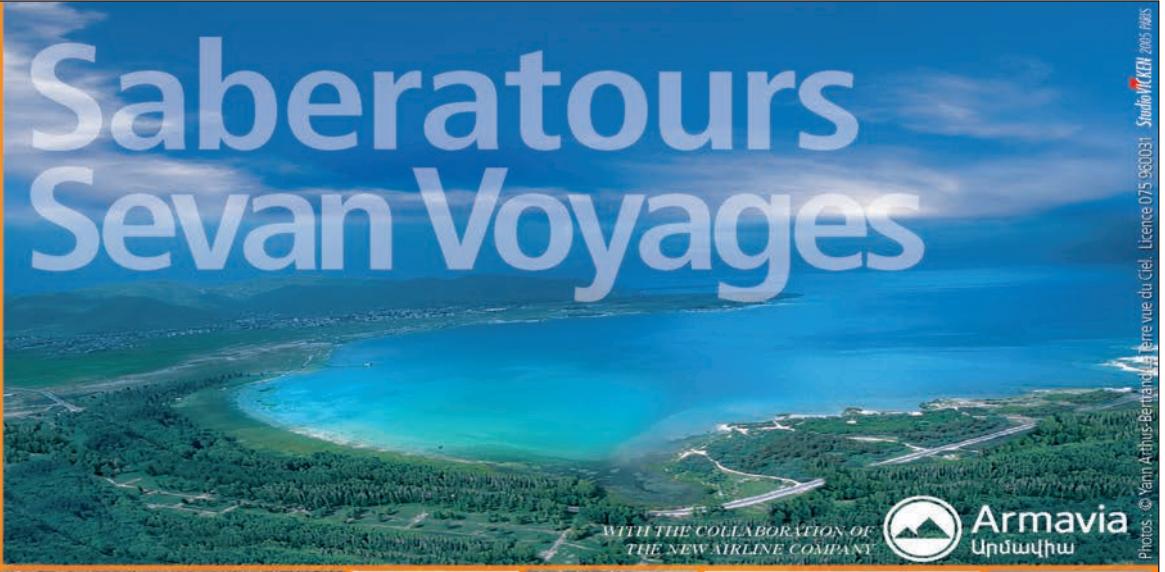
Լուսանկարները՝
Պերծ ճամճեանի

ARMENIA
for private and group trips
www.saberatours.fr

- Direct Flights
PARIS
YEREVAN
PARIS
- Select your Journey
- Guided Tours for 8 Days or 12 Days

Saberatours Sevan Voyages

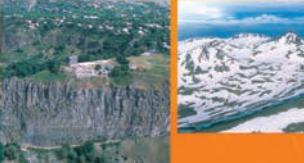

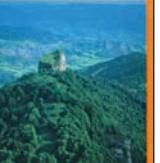
WITH THE COLLABORATION OF
THE NEW AIRLINE COMPANY

Aravia
Արմավիա

11, rue des Pyramides 75001 Paris tel 331 42 96 10 10 fax 331 42 96 18 77 saberatours@selectour.com	48, cours de la Liberté 69003 Lyon tel 334 78 60 13 66 fax 334 78 60 92 26 sevan@selectour.com	67, La Canebière 13001 Marseille tel 334 95 09 30 60 fax 334 95 09 30 61 marseille@wasteels.fr
		32-38, rue Hanrabedoutian Yerevan tel 374 10 52 55 55 fax 374 10 56 40 30 sabera@arminco.com

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ ԵՌՈՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄ՝ 154 ՍԿԱՈՒՏՆԵՐՈՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄՔ

**Թղթակից
ԼՈՍ ԱՆՁԵԼԸ**

27-29 Ապրիլի շաբաթավերջին, էքթընի ԿՕԱ բանակավայրին մէջ տեղի ունեցաւ Հ.Ս.Ը.Ա. Արեւմտեան Մ. Նահանգներու շրջանային բանակումը, մասնակցութեամբ 154 սկաուտներու՝ արի-արենոյշներ եւ գայլիկ-արծուիկներ:

Բանակումին կը մասնակցէին Հ.Ս.Ը.Ա. Սան Ֆրանսիսկոյի, Ուոլնաթ Քրիփի, Սանթա Քլարայի, Ֆրեզնոյի, Լաս Վեկասի, Սան Ֆեռնանտո հովիտի, Լոս Անձելրսի, Կլենտէյլի, Փաստինայի, Խնլընտ Ֆմփայրի, Լաֆրեսենթայի եւ Պըրպէնքի մասնաճիւղերը:

Բանակումը առիթ մը հանդիսացաւ, որպէսզի ոչ միայն Հ.Ս.Ը.Ա. Ական, սկաուտական ջերմ մթնո-

լորտ մը ստեղծուի մասնակիցներուն միջեւ, այլեւ՝ նոր գիտելիքներով օժտուին անոնք, յատկապէս աչքի առջեւ ունենալով, որ նոյն այս սկաուտներէն մեծ խումբ մը Հայաստանի մէջ պիտի մասնակցէր Համա-Հ.Ս.Ը.Ա. Ական բանակումին:

Բանակումի խմբակետուհին էր քոյր Շարլին Գողալեանս (Շրջանային Սկաուտ. Խորհուրդէն), իսկ փոխ խրմբակետուհին՝ քոյր Քրիստինա Դաշդեմիրեան («Արարատ» մասնաճիւղէն):

Առաջին օրը, առաւտուն, դրօշակի արարողութենէն եւ նախաճաշէն ետք տեղի ունեցաւ տարազներու ստուգում եւ պայուսակներու պատրաստութիւն: Ապա, տեղի ունեցաւ տողանցքի փորձ, որմէ ետք բանակող սկաուտներուն տրուեցան Հ.Ս.Ը.Ա. Կառոյցին, բանակումի ղեկավարման եւ կազմակերպման մասին գիտելիքներ:

Կէսօրէ ետք կազմակերպուեցան գործնական դասընթացքներ՝ հանգոյցներու ձեւերու մասին: Տեղի ունեցաւ նաև երգեցողութիւն, ապա բանակողներուն տրուեցան լայն տե-

ղեկութիւններ՝ ճամբորդութիւններու, բանակավայրի օրէնքներու եւ գործունէութեան, ինչպէս նաև՝ լեզուական տարբերութիւններու մասին:

Երեկոյեան, բնականաբար, տեղի ունեցաւ խարուկահանդէս, սկառուտական ջերմ մթնոլորտի մէջ, ապա՝ կէս գիշերային արշաւ, որ նոր փորձառութիւն մը եղաւ շատերուն համար:

Բանակումին յաջորդ օրը, յաւելեալ 90 սկառուտներ միացան բանակողներուն, միասնաբար ողեկոչելու համար Հայոց Յեղասպանութիւնը եւ տօնախմբելու Մայիս 28-ի հարիւրամեակը:

Այս իմաստով, գայլիկներն ու արծուիկները ձեռային աշխատանքներու միջոցով սորվեցան Յեղասպանութեան եւ համապատասխան յուշարձաններու մասին:

Յատկապէս այս առիթով բանակավայր ժամանած Մերոք Աբրահամ-

եանն ու Տիգրան Խոտանեանը բանակողներուն ներկայացուցին Հայաստանի ներկայ կացութիւնը եւ թէ ինչո՞վ ան կ'առնչուի մեր երկրի անկախութեան:

Դարձեալ դաստիարակչական ծի-

րէն ներս, միաւորի եւ խմբապետական կազմը արի-արենոյշներուն սորվեցուցին «Քոչարի» պարը ու անորպատմութիւնը:

Բանակումը իր աւարտին հասաւ գեղեցիկ յիշատակներով:

Հ.Մ.Լ.Մ.Ի ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԱՐԶԻԿՆԵՐԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ՏԱՐԱԶՈՎ

Հ.Մ.Լ.Մ.Ի Արեւմտեան Մ. Նահանգ-ներու չորս մարզիկներ այս տարի պիտի մրցին Հայաստանի պատքեթպոլի 20 տարեկանէն վար ազգային խումբի կազմէն ներս:

Անոնք կու գան երեք մասնաճիւղէ. Ալեքս Խսէնտէրեան՝ «Մասիս», Գաբրիէլ Աճէմեան՝ «Աղատամարտ», Փաթրիք Փանոսեան եւ Քրիստափոր Քիւրտօղլեան՝ «Շանթ» մասնաճիւղէն: Անոնցմէ երեքը արդէն իսկ Հայաստանը ներկայացուցած են պատքեթպոլի իրենց տարիքային դասակարգի միջազգային մրցումներուն: Իսկ Փաթրիքի պարագային, ան առաջին անգամ ըլլալով մաս պիտի կազմէ Հայաստանի ազգային խումբին:

Կրակոտ աչքերով, իսկական մարզիկի կազմուածքով եւ Հ.Մ.Լ.Մ.-ականի սքանչելի չունչով տղաք են չորսն ալ: Իրենց հետ մեր հանդիպումը կայացաւ Շրջանային Վարչութեան կերպոնատեղիին մէջ, ուր անոնք հաստատեցին իրենց նուիրումը թէ՛ Հ.Մ.Լ.Մ.-ին եւ թէ մանա-

ւանդ Հայաստանի ազգային խումբին: Բոլորն ալ ցարդ խաղացած են իրենց դպրոցի, քոլէճի կամ Հ.Մ.Լ.Մ.-ի կազմերէն: Բայց Հայաստանը ներկայացնե՞լ...

«Առաջին անգամ»ը միշտ ալ ուրիշ արժէք ունի: Ինծի համար մեծ պատիւ էր խաղալ Հայաստանի ազգային տարազը կրելով», կ'ըսէ Ալեքսո՞ր շարունակելով. «Աներեւակայիլի էր իմ առաջին մասնակցութիւնս Կիպրոսի դէմ, երբ շարքին մէջ կանգնած, յուզումով կ'ունկնդրէի Հայաստանի ազգային քայլերգը»: Իսկ Գաբրիէլին համար, Հայաստանի ազգային խումբէն խաղալը «ամէն բանէ առաջ հայրենիքի պատիւը բարձր պահենէ էր»: Ան 2 տարիէ ի վեր մաս կը կազմէ Հայաստանի իր տարիքային դասակարգի ազ-

գային խումբին ու կը յիշէ իրանի եւ Մոնթենելրոյի դէմ խաղերը, մանաւանդ Հայաստանի ազգային խումբին շապիկը կրելը:

Փաթրիքը այս ամառ առաջին անգամ ըլլալով մաս պի-

տի կազմէ Հայաստանի ազգային խումբին եւ արդէն իսկ «անհամբեր է»: Իրեն համար արտակարգ գդացում է դաշտերուն վրայ Հայաստանը ներկայացնելը:

Հ.Ս.Ը.Ս. Մ. ի խումբերուն մէջ իրենց փորձառութիւնը օգնա՞ծ է արդեօք: Չորսն ալ անվարան կը պատասխանեն՝ այո՛: Թէեւ 20 տարեկանէն վար միջազգային մրցումներու օրէնքները կը տարբերին ամերիկեան NBA-ի կամ քոլէճներու օրէնքներէն, այսուհանդերձ, իրենց հաւաքական փորձերուն ընթացքին ան չուտով ընտելացած են անոնց: Փաթրիք կ'ըսէ, թէ իրենք պատրաստ են ֆիզիքական տոկունութիւն պահանջող այս մրցաշրքին, Հայաստանի կազմին հետ:

Նոյն հարցումին պատասխանելով, անոնք ըսին, թէ Հ.Ս.Ը.Ս. Մ. մէջ մէկ կարեւոր բան սորված են. ի՞նչպէս յաղթահարել դժուարութիւնները: Կան նաեւ գործնական դժուարութիւններ: Հայաստանի կազմին մէջ կան հայաստանածին մարզիկներ, կան նաեւ Ռուսիայէն մարզիկներ: Այս բոլորը հաւաքական կամքի վերածելու խնդիր կայ: Կայ նաեւ... լեզուի դժուարութիւնը, որովհե-

տեւ կան մարզիկներ, որոնք հայերէն լաւ չեն գիտեր, ուրիշներ՝ անգլերէն չեն գիտեր ու միայն ռուսախօս են: Ուրեմն, լեզուական դժուարութիւնը ի՞նչպէս պիտի յաղթահարեն... բոլորն ալ անմեղօրէն կը խնդան՝ կարծես ըսելով. «Հոգ մի՛ ընէք, մենք զիրար կը հասկնանք...»:

Այս տղաքը շուտով պիտի մեկնին Պուլկարիա, միանալու Հայաստանի կազմին: Մէկ ամիս միասին պիտի մարզուին օրական երկու անգամ, միասին պիտի ճաշեն ամէն օր, իրարու պիտի ընտելանան, մտերմանան եւ միասնաբար պիտի պայքարին՝ յանուն Հայաստանի դրօշին:

Բոլորն ալ կը հաստատեն՝ երբեմն իրարու բերնէ խօսք խելով. «Հայաստանի համար խաղալը, դաշտերուն վրայ հայրենիքը ներկայացնելը ամբողջութեամբ ուրիշ փորձառութիւն է, որուն համար պատրաստուած ենք Հ.Ս.Ը.Ս. Մ. մէջ»:

Ահաւասիկ, թէ ինչպէ՞ս Հ.Ս.Ը.Ս. Մ. ցանած սերմերը ի սպաս կը դրուին հայրենիքի մարզական ընդհանուր ճիպերուն: Ասոր համար հպարտ են չորս մարզիկներն ալ:

with the complements of

Restaurant Al-Mayass

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ԹԱՎԳԱՐԱՆ-ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻՆ ԲԱՑՈՒՄԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ Վարչութիւն
ԱԹԵՆՔ

Հայաստանով ու աշխարհով մէկ Հ.Մ.Ը.Մ.Ը կը տօնէ իր հիմնադրութեան պանծալի 100-ամեակը՝ իր տուրքը մատուցանելով մեր ազգի փառապանծ անկախութեան 100-րդ տարեդարձին:

Աշխարհի չորս կողմերուն տարածած իւրաքանչիւր Հ.Մ.Ը.Մ.ականի զոյտ տօնն է եւ հպարտութիւնը միաժամանակ:

Այս այս նշանակալից թուականին զուգագիտեցաւ նաև Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Յունաստանի շրջանի 95 տարիներու պատմութեան արժանավայել միաւորումը իր յարմարագոյն տեղը՝ արդի գրասենեակ-թանգարանին մէջ, Գոքինիոյ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ կից գտնուող յատուկ սրահին մէջ: Սրահը սիրայօֆար կերպով տրամադրուեցաւ շրջանի թաղային խորհուրդին կողմէ:

Ի՞նչ կը պարունակէ այս թանգարան-գրասենեակը: Հոն տեղ գտած են Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Յունաստանի շրջանի ատենագրութիւններ, տեղեկագիրներ, նամակներ, ժողովներու արձանագրութիւններ, յուշատախտակներ, վաստակաւոր Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու նկարներ, կանոնագիրներ, բանակումներու արխիւններ, ձեռնարկներ, յայտագիրներ, համագումարներ, մարզախաղներ: Պարզ խօսքով՝ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Յունաստանի շրջանին ամբողջ պատմութիւնը:

Պատմութիւն մը՝ որ տրամադրելի է բոլորին, անոնց, որոնք կ'ուղեն բան մը աւելի իմանալ մեր միութեան անցեալին մասին, անոնց համար, որոնք կ'ուղեն ուսումնասիրել մեր պատմութիւնը, անոնց համար, որոնք կ'ու-

գեն հպարտանալ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Յունաստանի շրջանի փառաւոր պատմութեամբ:

Այս հաւաքածոն կը պարտինք Հ.Մ.Ը.Մ.Ի նույիրեալ անդամ եւ շրջանի պատուոյ նախագահ հանգուցեալ եղը. Կարպիս Գույյումճեանին, որ բժախնդիր եւ հետեւողական կերպով, երկար տարիներու ընթացքին հաւաքեց եւ դասաւորեց պատմական բոլոր արխիւնները, տարբեր տարեշրջաններու եւ հատուածներու դասաւորումը ըրաւ ու ամբողջացած կերպով պահեց մինչեւ իր կեանքին վերջին պահը՝ այն թագուն երազանքով, որ օր մը իր յաջորդները պիտի իրականացնեն մէկ տեղ հաւաքելու երազն ու պարտականութիւնը:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի թանգարան-գրասենեակին բացումը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 6 Մայիսի առաւատուն: Նախ, Գոքինիոյ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան արարողութիւն՝ միութեան անդարձ մեկնած

անդամներու հոգիներուն համար: Պատրաստուած սպաբեմին վրայ տեղ գտած էին Հ.Մ.Ը.Մ.Ի դրոշը եւ վաստակաւոր սկառատի մը գլխարկը: Խոկ Գոքինիոյ եւ Ֆիքսի սկառատները պատւոյ ջոկատ մը կազմած էին եկեղեցւոյ մէջ: Հոգեհանգստեան արարողութեան նախագահեց Թեմի Առաջնորդ Գեղամ Արք. Խաչերեան, որ իր ոգեշունչ քարոզին մէջ վեր առաւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի դերակատարութիւնը հայութեան համար ու իր յարգանքի տուրքը մատուցեց վաստակաւոր բոլոր անդամներուն, որոնք գործեցին ու անցան:

Այսուհետեւ, համախմբուած ժողովուրդը, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի անդամները, վարչականները, երէց եղբայրները եւ սկառատները ուղղուեցան սրահ, ուր Սրբազն Հօր ձեռամբ կատարուեցաւ պաշտօնական բացումը: Հոն էին նաև մեր վաստակաւոր անդամներու Պետրոս եւ Լեւոն Գայեաններու, Կարպիս Գույյումճեանի, Գրիգոր եւ Պերճ

Գիղիրեաններու եւ այլոց հարազատները:

Խօսք առաւ Հ.Ս.Ը.Ը. թունաստանի Շրջանային Վարչութեան ատենապետ եղբ. Սերգո Աղապատեան, որ ընդգծեց այս նախաձեռնութեան նշանակութիւնը: Խօսք առաւ նաեւ Ազգային Վարչութեան ատենապետ, Հ.Ս.Ը.Ը. ական եղբ. Պօղոս Չոլաքեան: Ազա, Առաջնորդը եւ Արշաւիր Գույումճեան Կտրեցին ժապաւէնը եւ բացին Կարպիս Գույումճեանի պատկերը, որուն անունով այլեւս կը կոչուի սրահը: Կարդացուեցաւ նաեւ նախորդ Շրջանային Վարչութեան որոշումը՝ սրահը Կարպիս Գույումճեանի անունով կոչելու:

Բացման հանդիսութեան աւար-

տին, Առաջնորդը անդամ մը եւս իր խօսքը ուղղեց ներկաներուն եւ չնորհաւորեց Գույումճեան ընտանիքին անդամները, որոնք Հ.Ս.Ը.Ը. ին տրամադրեցին իրենց հօր արխիւները: Ան նշեց, թէ նման հարուստ հաւաքածոներ իրենց արժէքը կը ստանան, երբ բոլորը կ'արժեւորեն այդ պատմութիւնը, կը սերտեն եւ կ'ուսումնասիրեն իրենց անցեալը եւ ապագային համար նոր ծրագիրներ կը մշակեն: Առաջնորդը կոչ ուղղեց Հ.Ս.Ը.Ը. բոլոր վարչականներուն՝ միութեան 100-ամեայ պատմութեան ճամբէն քայլու եւ նոր նուածումներով սատարելու անոր ազգանուէր գործին: Առաջնորդը եւ բոլոր խօսողները, յատուկ արտայայտութիւններով, իրենց

գնահատանքը յայտնեցին Գոքինիոյ Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ թաղային խորհուրդին, որ սիրայօժար կերպով սրահը տրամադրեց Հ.Ս.Ը.Ը. ին:

Պէտք է նշել, որ Հ.Ս.Ը.Ը. ըսկապւտները օրեր առաջ պատրաստած էին յատուկ ձեռային աշխատանք եւ կանգնեցուցած էին փառաւոր դարպաս մը եկեղեցւոյ բակին մէջ:

Ելոյթին յաջորդեց հիւրասիրութիւն, որուն ընթացքին եղան մտերմիկ զրոյցներ եւ չնորհաւորանքներ Հ.Ս.Ը.Ը. թունաստանի Շրջանային Վարչութեան, որ կարողացաւ իրագործել իր պատմութիւննը մարմնաւորող այս կարեւոր նուածումը:

Հ.Ս.Ը.Ը. ԳՈՔԻՆԻՈՅ ՎՈԼԻՊՈԼԻ ԽՈՒՄԲԸ ԱՐԵՒՏԵԱՆ ԱՏԻԿԻԻ ԱԽՈՅԵԱՆ

Թղթակից ԳՈՔԻՆԻՈՅ

Արեւմտեան Ատիկի վոլիպոլի ախոյեան հոչակուեցաւ Հ.Ս.Ը.Ը. Գոքինիոյ խումբը:

Աւարտական մրցումը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 1 Ապրիլ 2018-ին, Ռենտիի ծայրէ ծայր մարզասէրներով լեցուն գոց մարզադաշտին մէջ:

Հ.Ս.Ը.Ը. «Խրիսթօ Ռումեան» խումբը 3-1 արդիւնքով (25-16, 23-25, 25-14, 25-15) յաղթեց Փեթրուկիոլիի խումբին եւ վերջին չորս տարուան ընթացքին երրորդ անգամ ըլլալով բաժակիր հոչակուեցաւ:

Մարզասէրներու քաջալերանքը աւարտական մրցումը տօնի վերածեց: Մրցումը չսկսած՝ Համազգայինի «Նանօր» եւ «Նայիրի» պարախումբերը հայկական պարեր պարեցին, ծափահարուեցան եւ մեծ խանդավառութիւն ստեղծեցին մարզադաշտին մէջ:

Երկու խումբերու մարզիկները մարզադաշտ մուտք գործեցին Հ.Ս.Ը.Ը. սկաուտական խումբի մը ընկերակցութեամբ:

Աւարտական մրցումին հետեւեցան վոլիպոլի միու-

խագահ Քոկալիստիս Լեֆթերիս, Նիքա Ռենտիի քաղաքապետարանի մշակոյթի եւ մարզանքի փոխ քաղաքական Պաքացելոս եւ վոլիպոլի իրաւարարներու միութեան նախագահ Մարիքիտիս: Յաղթական խումբին բաժակը յանձնեց Զիու Զիցուի միջազգային ախոյեան Արածանիկեան:

Նշենք, որ վերջերս Հ.Ս.Ը.Ը. վոլիպոլի խումբը կարողացաւ մրցաշարքի ախոյեանութեան տիտղոսին տիրանալ՝ խումբը հասցնելով դասակարգի բարձրացման սահմանին, Ազգային լշակարգին մօտենալով: Այս յաղթանակները շատ մեծ կարեւորութիւն ունին Հ.Ս.Ը.Ը. համար, մանաւանդ այս տարի, երբ Հ.Ս.Ը.Ը. հիմնադրութեան 100-ամեակը կը տօնուի:

Խումբին մաս կը կազմեն հետեւեալ մարզիկները: Ալեքսանտրոս Քաքրիտիս Ռումեան, Փանայօթիս Քաքրիտիս Ռումեան, Աղամ Զալբրեան, Տիմիթրիս Միջիս, Վասիլիս Միջիս, Եորդոս Քացառւնիս, Իլիաս Քարաս, Փլաթոնաս Միխայիլովիչ, Սփիրոս Քութանտաքոփուլոս, Թանոս Սախինիտիս, Վազգէն Սաւուլեան, Գարեգին Պետրոսեան եւ Եորդոս Քանտիտիսթիս:

Խումբին մաս կը կազմեն հետեւեալ մարզիկները: Ալեքսանտրոս Քաքրիտիս Ռումեան, Փանայօթիս Քաքրիտիս Ռումեան, Աղամ Զալբրեան, Տիմիթրիս Միջիս Միջիս, Վասիլիս Վասիլիս, Եորդոս Քացառւնիս, Իլիաս Քարաս, Փլաթոնաս Միխայիլովիչ, Սփիրոս Քութանտաքոփուլոս, Թանոս Սախինիտիս, Վազգէն Սաւուլեան, Գարեգին Պետրոսեան եւ Եորդոս Քանտիտիսթիս:

Հ.Ս.Ը.Ս.Ի ՍՈՒՐԻՈՅ ՇՐՋԱՆԻ ՄԻԶ-ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԱՅԻՆ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐԸ

Հ.Ս.Ը.Ս.Ի Սուրիոյ
Շրջանային Վարչութեան
Մամուլի Յանձնախումբ —

Հ.Ս.Ը.Ս.Ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան կազմակերպութեամբ, 29 եւ 30 Յունիս 2018-ին, Լաթաքիոյ մէջ տեղի ունեցան միջ-մասնաճիւղային մարզախաղեր, որոնք ընդգրկեցին ֆութպոլ, պասքեթպոլ, լող, ճատրակ եւ փինկ-փոնկ: Հստ կարելիութեան, մրցաշարքին մասնակցեցան Հ.Ս.-Ը.Ը.Ս.Ի Հալէպի եւ Լաթաքիոյ մասնաճիւղերու 14-16 տարեկան մարզիկներն ու մարզիկուհիները:

29 Յունիսի առաւօտեան, Հ.Ս.-Ը.Ը.Ս.ական մարզիկները նախ ուղղուեցան Լաթաքիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցի, ուր իրենց աշխատանքները սկիզբ առին աղօթքով: Այնուհետեւ, անոնք համախմբուեցան Լաթաքիոյ ակումբին սրահը, ուր տեղի ունեցաւ մարզախաղերուն պաշտօնական բա-

թումը՝ «Յառաջ նահատակ» քայլերգով: Հ.Ս.Ը.Ը.Ս.Ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութենէն ձեռնարկին ներկայ էին տոքթ: Մինաս Պալեան եւ Յովիկ Միւլահեան:

Բարի գալուստի խօսք արտասանեց Հ.Ս.Ը.Ը.Ս.Ի Լաթաքիոյ մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ եղբ. Յա-

րութ Գաբրիէլեան՝ ողջունելով Հ.Ս.-Ը.Ը.Ս.ականներու աշխոյժ ներկայութիւնը: Հ.Ս.Ը.Ը.Ս.Ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան խօսքը արտասանեց եղբ. Յովիկ Միւլահեան, յայտնելով որ սուրիական պատերազմին անցնող տարիներու տագնապալի վիճակը երբեք պատճառ չդարձաւ Հ.Ս.Ը.Ը.Ս.Ի մարզական կեանքին նահանջին, ընդհակառակն՝ Հ.Ս.Ը.Ը.Ս.ական մարզիկները աւելի կառչեցան իրենց միութեան, բազմացուցին իրենց մարզական փորձերը եւ լաւ պատրաստութեամբ ներկայացան այս մարզախաղերուն:

Եղբ. Միւլահեան իր խօսքին մէջ չնորհաւորեց միութեան 100-ամեակը եւ մաղթեց, որ 100-ամեակի սերունդը, որ պատիւր ունեցաւ Հ.Ս.Ը.Ս.Ի դրօշը ստանձնելու, աւելի խրոխտ շարքերով զայն փոխանցէ գալիք սերունդներուն:

Առաջին օրը տեղի ունեցան հետեւեալ մրցումները:-

- Ֆութպոլի մրցում՝ Հալէպ-Լա-

թաքիա, որ վերջ գտաւ 5-4 արդիւնքով՝ ի նպաստ Հալէպի:

- Պասքեթպոլի աղջկանց մրցում՝ Հալէպ-Լաթաքիա, վերջ գտաւ 38-15 արդիւնքով՝ ի նպաստ Հալէպի:

- Պասքեթպոլի տղոց՝ մրցում Լաթաքիա-Հալէպ, վերջ գտաւ 65-72 արդիւնքով՝ ի նպաստ Հալէպի:

Երկրորդ օրուան մրցումները պարզեցին հետեւեալ պատկերը.-

- Փինկ-փոնկի մրցում, որուն առաջնութիւնը խլեցին Լաթաքիոյ մասնաճիւղին մարզիները:

- Ճատրակի մրցում, որուն առաջնութեան տիրացան Հալէպի մասնաճիւղին մասնակիցները:

- Լողի մրցում, որ տեղի ունեցաւ Լաթաքիոյ մասնաճիւղի լուղորդներուն միջեւ:

30 Յունիս 2018-ի երեկոյեան, Լաթաքիոյ ակումբի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ մարզախաղերու փակման հանդիսութիւնն ու մետալներու տուչութիւնը:

Հանդիսութիւնը բացուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի «Յառաջ նահատակ» քայլերգով։ Հանդիսավարն էր պասքեթպոլի մարզիչ քոյր Մակի Տօնա-

պետեան-Աբրահամեան, որ հրաւիրեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչ եղբ. Յովիկ Սիւլահեանը արտասանելու Շրջանային Վարչութեան խօսքը:

Եղբ. Սիւլահեան գնահատեց մարզախաղերուն մասնակից քոյրերուն եւ եղբայրներուն Հ.Մ.Ը.Մ.ականի մարզական բարձր ոգին եւ եղբայրա-

կան ջերմ վերաբերմունքը, չնորհաւորեց մետալակիր մասնակիցները եւ մարզական կեանքին մէջ յարատեւ վերելք մաղթեց անոնց։ Ապա, ան չնորհակալութիւն յայտնեց Լաթաքիոյ հիւրընկալ մասնաճիւղին եւ մարզախաղերու յաջողութեան իրենց ներդրումը բերած Հ.Մ.Ը.Մ.ական մարզիչներուն։

Այնուհետեւ տեղի ունեցաւ բաժակներու եւ մետալներու տուչութիւն։

Օրուան եզրափակիչ պատգամը փոխանցեց Խորէն Քհնյ. Պէրթիզլեան, որ մեծապէս ողջունեց միջմասնաճիւղային մարզախաղերու իրազործումը եւ յարատեւ յաջողութիւն եւ համագործակցութիւն մաղթեց Հ.Մ.Ը.Մ.ական նորահաս սերունդներուն։

100-ԱՄԵՎԿԻ ՄԻԶ-ԳԵՐԱՏԵՍՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁԱԽՈՒՄԲԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԻՍԼ

6 Յունիսին, Հայաստանի Հանրապետութեան ըՄ-փիտրի նախարարութեան կեղունին մէջ գեղի ունեցաւ Հ. Մ. Ը. Մ. ի հիմնադրութեան 100-ամեակի տօնականարութիւններու եւ համա-Հ. Մ. Ը. ական 11-րդ բանակումի աշխատանքներու համակարգման համար սպեղծուած պետական, միջ-գերագեւչական յանձնախումբին երկրորդ նիսլ:

Նիսլին մասնակցեցան Սփիտրի նախարար Միիրար Հայրապետեան, նախարարի գեղակալ Քարգէն Տէր Գրիգորեան, Հ. Մ. Ը. ի Կեղունական Վարչութեան անդամ եղը. Օշին Փիրումեան, Հ. Մ. Ը. Հ. Ա. Կ. ի ապենապետ եղը. Գալիք Յակոբեան, ներկայացուցիչներ՝ Հայաստանի արդարին զործոց, կրութեան եւ զիվութեան, մշակոյքի, առողջապահութեան, փոխադրութեան, կապի եւ գեղեկապուական արհեստագիրութիւններու, մարմնակրութեան եւ երիտասարդութեան հարցերու նախարարութիւններէն, Հայաստանի ոսպիկանութեան եւ երեւանի քաղաքականութեան:

Քացման խօսքով հանդէս եկաւ Սփիտրի նախարար Միիրար Հայրապետեան: Ան բար, որ Հ. Մ. Ը. ի 100-ամեակին նուիրուած տօնականարութիւնները եւ 11-րդ բանակումը պիտի կարարուին յաւոր պատշաճի եւ բարձր մակարդակով: «Անգնահատելի եւ անուրանալի է Հ. Մ. Ը. ի դերը հայապահանութեան,

Հայաստան-Սփիտր կապերու ամրապնդման եւ սկաուֆական շարժման զարգացման մէջ», աշեց նախարար Հայրապետեան:

Հ. Մ. Ը. Մ. -Հ. Ա. Կ. ի ապենապետ եղը. Գալիք Յակոբեան գեղեկացուց, որ Հ. Մ. Ը. ի Կեղունական Վարչութիւնը նախորդող

օրերուն հանդիպումներ ունեցած է Հայաստանի նախագահին, վարչապետին, պաշտպանութեան եւ Սփիտրի նախարարներուն հետ եւ միութեան 100-ամեակի բոլոր ծրագիրները բնականոն ընթացրի մէջ են:

Հ. Մ. Ը. ի Կեղունական Վարչութեան անդամ եղը. Օշին Փիրումեան ներկայացուց 100-ամեակի ծրագիրը եւ բնակրման միջոցով բոլոր գերագեւչութիւններու ներկայացուցիչները ճշգեցին իրենց կատարելիքները եւ նախաձեռնութիւններու վերջնական ժամանակացոյցը: Եղը. Փիրումեան յայգնեց, որ 19-29 Յուլիսին Հայաստան պիտի գրնուին 22 երկիրներէ 1200 սկաուֆակներ, իսկ բանակումը գեղի պիտի ունենայ Հ. Մ. Ը. -Հ. Ա. Կ. ի Բիւրականի բանակավայրին մէջ:

Հ. Մ. Ը. ի 100-ամեակի նամականիշի հրապարակման մասին զեկուցեց Հայաստանի փոխադրութեան, կապի եւ գեղեկապուական արհեստագիրութեան նախարարութեան աշխատագմի նամակագրան:

Հ. Մ. Ը. ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ...

Ծարունակուած Բ. կողըն

Այս առիրով, նախարար Հայրապետեանի հետ ընկարկուեցան միութեան 100-ամեակի տօնականարութիւններուն համար յատաջացած միջ-գերագեւչական յանձնախումբին աշխատանքները շարունակելու կարելիութիւնները: Նախարար դրական պատասխան վուաւ այս գծով եւ իր պազրասպականութիւնը յայգնեց զործակցութիւնը շարունակելու Հ. Մ. Ը. ին հետ:

Յայգնենք նաև, որ Հ. Մ. Ը. ի Կեղունական Վարչութեան պատուխակութիւնն մը, բաղկացած արենապետ եղը. Գալիք Մկրտչեանէ, անդամներ Քարգակ Եսայեանէ եւ Անդո Պահարեանէ այցելեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կարողիկոսին:

HOMENETMEN

LEBANESE CUP & LEAGUE CHAMPIONS

